

د ارواښاد ډاکټر کبير ستوري د لومړي تلين په ياد



شي پورته به ټپې د يکه زار په سردرو کې  
سندري به د يار نوي سازونو له راځي

# په قربان

شعري ټولگه

محمد ايجان يار

Ketabton.com

خپرونکی: د پښتونخوا د پوهنې دپېره - پېښور

# بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

## خانگه نې:



د کتاب نوم	: بیه قربان
شاعر	:: محمدا جان یار
چاپ زیار	:: بصیر بیدار ستوری
خپرندوی	:: د پښتونخوا د پوهنې دېره - پېښور
چاپ نېټه	:: اپریل 2007 م / 1386 ل - حمل
چاپ شمېر	:: 1000 ټوکه
کمپوزر	:: ذبیح شفق

چاپ او کمپیوټر خای

د دانش خپرندویې ټولنې تخنیکي خانگه - پېښور

Tel:2564513/ Email:danish2k2000@yahoo.com

# په قربان

شعري ټولگه

شاعر:

محمد ا جان يار

خپرنډوی: د پښتونخوا د پوهنې د پره - پېښور

## مه وکتای پر پیچ زلفی د ترکو چی په هر تار مې وزره ته جنجال پرېوت

"حمید بابا"

هنر پخپله پېچلتیا ده، که د مانا پېچلتا وي او که د وسیلو (ژبه، رنگ، تار، شونډو، غاړې، پردې) حمید بابا د پاسني بیت په لومړۍ مصرع کې ژبه اړولې ده. (کاشکې) د ترکو پر پیچ زلفی مې کتلې مه وای، ځکه چې...

دلته مالومې مصرع د شعري وزن (تول) ځنې ژبني وزن (تول) ته واپوله او هاغه آهنگ او موسیقي، چې په شعري وزن کې یې لاره، اوس یې نه لري. یوه بله بېلگه:

سبا به بیا کله یې بارېږي

د دشت گلان به ستا لمنې بویوینه

ابهام او ابهام دواړه خوږې خوږې دي، چې د شعر په بام اشارې کوي. په دې لنډۍ کې د کوچیانې پېغلې انځور دی. په ښکاره خو پکې کوچیان او کوچیانې نشته، ولې د کډو بارېدل د کوچیانې ژوند نږدې (قرینه) نښه ده.

دغه راز د گلانو غاړې ددې لپاره هسکې دي، چې ستاله لمنې یې خوند او رنگ اخیستی دی. اوس چې سړی هر څومره دا مانا پراخوي (تفسیروي) او راسپړي (تعبیروي) ځای پکې شته. ښکلې خیال په لنډ شعر کې راغلی دی، نو ځکه شاعر کولی شي د اوسني وخت بوخت او ستري انسان ته داسې لنډ او د خند شعرونه ولیکي، چې په لږه شېبه کې د چا ذهن دمه کړي یا وپاروي.

چې وهي د فکر ژامې باندي شخوند

زیاتوي هومره خبره مزه خوند

پېچلتیا او لنډوالی خور او ورور دي، چې د حساس ذهن خاوندان پسې گرځي. نه وایم چې ساده "پېچلی" (سهل المتین) گوندې هنري ارزښت کم وي. توبه توبه داسې نه ده، ښکاره داسې ښکاري چې دا شعر خو هر څوک جوړولی شي، خو زه وایم چې دا شعر د پر کم شاعران جوړولای شي، ځکه په سهل المتین شعر کې به د کلام پرېوت ساده وي، خو مانا به یې زوروره وي.

د حمزه بابا دا شعر خو سړي ته د ملنګۍ کچکول ورپغاړه کوي:

څومره په ما گران دي د اشنا لیدل

لاړمه بیا راغلمه اوس بیا ځمه

د بياراتگ ورسره شته، د وخت پرله پسې والی يې دومره په اسانه او خوږه ژبه اچولی، چې بل څوک يې نه شي دا ډول اچولی او يا به يې په بل ډول اچوي.

"يار" زه دېرش کاله پخوا راهيسې پېژنم. ډېر مهربانه او خوږ دوست دی، همېشه يې خوله له خندا ډکه وي. هاغه وخت مور دواړو د بنس وني ترانې د بنس راغلاست نظمونه او انتقادي نظمونه ليکل. کونړ کې دغه وخت رازقي نړۍ وال له مور ټولو مخکې و، ځينې نور کسان هم و، خو اوس مې نومونه هېر دي.

"يار" د غمونو او دردونو شاعر دی. ده په پرانېستو سترگو د خپل هېواد ستره غميزه ليدلې. هغه په هرڅه چې يې وس رسېدلی په ظالم گوزار کړی دی. ډرامې، لنډې کيسې، ترانې، رومانونه او شعرونه يې ليکلي دي.

"يار" ډېر ځلې د پوهې خبره کړې ده او د زړه خبره يې هماغسې ناوې پرې ايښې ده، خو شعريو احساسې شې دی، ځکه نو شاعر له دې احساسه مه لرې باسې. هغه ته مه وايئ، چې مه ژاړه، هغه ته مه وايئ چې مه خنده. هغه ته مه وايئ، چې ستاسو په څېر شي، که داسې وشي نو گناهونه به پټ پاتې شي. ځناورتوب به لا زړور شي او ناخوالي به خپلې منگلې سرې کړي.

بل دا چې هغه ستاسو په څېر اروا نه لري، هر څومره چې دا احساس شي، چې اروا ته ننوتی وي، هغومره ستاسو د ارواو غږ او رېدلې شي. آد لوی استاد الفت خبره ده وايي: "شاعر ځکه په تاسو گران دی، چې ستاسو د زړه خبره کوي". شاعر د انسان د ټولنيز ژوند سره يوځای پيدا شوی، د شاعر خبره مور ته لکه يوه پاکه او خوندوره خبره ده.

شاعر په مشرانو او کشرانو يو شان گران دی، يواځې په هاغو کسانو نه وي گران، چې خيران ايمانونه لري.

په کليمه خو ناپاکان خپل ايمانونه مېنځي  
ماته په وخت د ځنکدن يوه ټپه ووايه.

علي گل پېوند  
هامبورگ، جرمني



## ساندي

سپين ږيري بابا په خپل سر باندي لونگي سمه کړه، بيا يې غاړه تازه کړه، هر چا د هغه مخ ته کتل، چې بابا به څه خبره کوي؟! بابا يو نظر د ناصر باغ کېمپ خړو کېږديو ته وکتل، بيا يې يو سوړ اسوبلی وکړو:

— ارمان ارمان دی خپله وطنه!

د سپين ږيري بابا د زړه د تل نه راوتې اسوبلي د هر چا په ذهن سوالونه راپورته کړل، خو بابا د زړه خبره په زړه کې پاتې نه کړه:

— موربه خامخاؤ اخرتر کومې به د "پردو" لاس ته ناست يو؟

زه يو خواته ولاړوم، دغه هرڅه مې ليدل، ماته د سپين ږيري په خبرو کې ډېر لوی اعتماد واضحه ښکارېدو. خبرې وشوې او هر څوک د خپل خپل سوچ سره په خپله مخه لاړل، خو زه بيخي اټاله پاتې شوم. د سوچونو يو داسې خړ سپلاډ په خپله غېږ کې واخيستم، چې "ورکې د نظر د حدونو بيخي پته نه لگي"

هو، وطن، وطن وي، خپله خاوره خپله موروي، د لوی افغانستان هاغه بې شمېره گلالی ماشومانو ته مې خيال شو، چا چې تراوسه صرف د خپل وطن کيسې اورېدلي دي. چا چې تراوسه صرف د خپل کور کلي تصور کړی، خو لا په خپلو سترگو يې د خپل بابا وطن نه دی ليدلی او بيا د فکرونو په نیلي سورد پښتونخوا د حدونو نه ډېر لرې لارم ان تراروپا ورسېدم. دلته مې ډېر افغانان په نظر راغلل، د هغوی په مخونو که هرڅو د لرځه اطمینان نښې ليدل شوي، خو ما په دغه اطمینان کې د تالا واله افغانستان عکسونه واضحه ليدلی.

زه د اروپا په ښارونو کې ورک ورک گرځېدم، چې د کبير ستوري نوم مې تر غوږه شو، زه پښه نيولی شوم، په دې خيال چې دا واورم، چې زما د دغه محترم مشر تذکره څوک کوي، چې سترگې مې واړولې نو هلته د کونړونو د خاورې يو بل حساس وطنپال او پښتوپال پښتون ولاړو. ما په لومړي نظر کې هغه وپېژندو، ځکه چې ما دغه قام پرست ملگری د خپلو ليکونو په هنداره کې د وړاندې نه ليدلی و. دا محمدا جان يار و. يو شاعر، يو ناول نگار، يو افسانه نگار او د دې هرڅه نه سېوا په خپل قام او خاوره کې محمدا جان يار!

"يار" ماته وکتل، د ملگرو ټولگي نه راووتو، جوخته غاړه يې راکړه، بيا يې زما په اوږه لاس کېښودو، زه ورسره په درنو درنو قدمونو روان شوم. ماته يې غلي غوندې وويل:

— ملگریه! زه نه پوهېږم، چې څنگه به يو ځل بيا په خپله خاوره سپرلی وينم؟ کله به د

هاغه رنگونو او ښارونو سيلونه وکړم؟ کله به د خپل کونړ په سپرلو کې د ځوانۍ خاپونو

لتون وکړم؟

ماد هغه مخ ته وکتل، نوراته پرې د فکرونو او سوچونو تورې لړۍ واضحه ښکاره شوه:  
 \_ نو دلته خو هرڅه شته او په افغانستان کې د داسې ژوند تصور نه شوی دی او نه کېدی شي؟

محمد ا جان یار یوه اوږده ساه راښکته او ویې ویل:  
 \_ روره! وطن، وطن وي او مور په دې هم پوهېږو چې دا هرڅه راسره چا وکړه او بیا یې وویل:

وطن یې زموږ لوت کړو بڼه په غټو ورته گورو  
 چې عقل به بیا کله دې سرونو ته راځي  
 ماد محمد ا جان یار دغه شعر د زړه په غوږوونو واورېدو او د احساساتو په ژبه یې پوه شوم، ورته مې ویل:

\_ یاره! ستا شعر خو زه داسې وپوښولم. هغه بیا یو سوږ اسویلی وکړ او ویې ویل:  
 \_ وروره! دا شعرونه نه دي، دا څرېکې دي، چې د زړه د تل نه مې راځي. بیا یې وویل:  
 "یار" ته خوراواخله د وطن کیسه  
 لگي په ده بڼه د کابل جان کیسه  
 ما به څه ویل، چې محمد ا جان یار بیا وویل:

خدای زده د کلي مرغۍ چیرته لاړې؟  
 دلته کارغان د بل وطن راغلي



د نیمو شپو تپې دي گرمې پکې  
 رانه د کور کلي حجره پاتې شوه

محمد ا جان یار شعرونه ویل او زما د زړه زخمونه تازه کېدل، ځکه چې زه د پښتون قام په دغه بدبختۍ زهیرېدم. ماته هاغه ټول تاریخي حقیقتونه مخ مخ ته کېدل د کومو په ذریعه چې په شعوري توگه د پښتون قام د وجود د تالا والا کولو هڅې لاهم روانې دي. ما دا سوچونه کول، چې خدایه نن به څومره حساس شاعران لکه د محمد ا جان یار د وطن ساندي وایي؟ څومره بې کوره پښتانه به د خپلې خاورې په ارمان وي؟ خودا د حالاتو جبر دی او د محترم رحمت شاه ساېل خبره چې "جبر نازولی وي" نو موږ د وخت څپېږو ته مخونه نیولي دي، تر کومې به مو وهي او چرته به مورسوي؟ موږه یې تعین نشو کولی. ما به لا نور سوچونه کول، چې محمد ا جان یار راته وویل:

\_ ولې ملگریه! ته خو لکه چې خپه شوې؟ بیا په خندا شو ویل پرېږده سوچونه په دې به عمل کوو، چې:

"د جانان غمه په خدا دې تېرومه"

زه خو گوره په دې هم پوهېږم، چې:

صفا صفا خبره راته وکړه ته

هله به جانانه سپینه خوله درکړم

ما ورته وويل، چې "ياره" منم چې ستا په شاعري کې رومانيت هم شته، تغزل هم شته،  
رواني او موسيقيت هم شته، خو په مجموعي طور دا د وطن ساندي دي. دا د وطن نه د لرې  
والي احساس دی، زه ستا ددې شعر نه هم خبر يم، چې:

دې خوار نصيب رابېل کړم د وطن د تاترونه

پيدا ومه خزان کې په خزان ورژېدم

"يار" چې زمانه خپل دا شعر واورېدو، نو په سترگو کې يې اوښکې راغلي، دومره قدر  
يې وويل، چې هولايقه ته ما پېژنې! زما د ژوند دغه يو ارمان دی، چې:

دا زړې حجرې به کله شي ابادې

پکې غږ ديه قربان او بيا غزل شي

ما د "يار" په اوږه لاس کېښود، ورته مې وويل: غم مه کوه وروره! په توره شپه پسې سبا  
راځي او دغه وخت يو افغان ماشوم په چغه وويل، چې: "واخلي تاوده وږي، واخلي تاوده  
وږي" ددې چغې سره زما د فکرونو لړۍ وشلېدلې، چې خيال مې وکړو نو زه د ناصر باغ د  
کېمپ مخ ته ولاړوم او ورو ورو افغانانو په بوجو کې د لارو نه کاغذونه راغونډول. ما يو  
سور اسوېلی وکړ، په درنو قدمونو د هاغه ځای نه روان شوم. د ځان سره مې دومره قدرې  
وويل:

د ظالمانو دې کوروران شي

چې يې تالا کړل زموږ ښکلي گودرونه

لايق زاده لايق

ډاېرېکټر

ريډيو پاکستان - کوهات

27 مارچ 2007





هـاـغـې پـورې تـا تـرې نـه  
پـور تـه غـر د يـه قـر بـان شـو

بـيـا د کـوم لـار وې زړه کـې  
بـنـکـته پـور تـه خـپـل جـانـان شـو

ز هـم وـا خـي سـتـم يـيـا د وـنو  
يـوې تـپـې تـه مـې خـان جـوړ کـړو

چـې نـا خـا پـه رـا کـتـ را غـي  
د ز شـو و کـلـي ز مـو وړ و ران شـو

2005/3/16



## غزل

د زړه بلبـل مـې ژاړې چې گلـزار و سـوځېده  
پـردې اور کـې ز مـونږ کـلـی او بـنـار و سـوځېده

بـيـا بـلـې بـلا کـډه ز مـوږ و ران کـلـي تـه راوره  
سـتـي لـور مـا ز د يـگر شـولـو سـهار و سـوځېده

د کـلـي و شـنـو گـوډ و ر و بانـدې بـل غـم راپـرېوتـي  
د لـويـې لارې پـه سـر هـا غـت چـينـار و سـوځېده

کـوڅې لـه بـرېتـور و نه هـر کـلـي کـې خـالي شـوي  
مـنـگـي شـول دړې وړې چې سـپـتار و سـوځېده

پـه چـم کـې بـه مـې بـيـا د يـه قـربـان غـر نـشي پـور تـه  
تـپـې شـولې سـر سـامـې يـکـه زار و سـوځېده

را تـول شـول اسـويـلي د لـيلـی د بـنـتـه کـې لـمـبه شـول  
د هـر پـنـتـون يـتـيم و ر پـکـې پـلار و سـوځېده

پـه سـوي کـڅ مـې لا پـسـې سـکـرو تـې راور پـرې  
لـه دې غـمـه ز خـمـي زړـگـی د يـار و سـوځېده.

2003/3/13

کولن، جرمني



## غزل

د وينو شاخكي راورې پري د گلونو چم كې  
د انځورونو تماشي دې د رنگونو چم كې

ازغونيو لي په منگول كې د وړمو وزرونه  
لوخړې خپري د باروتو د عطرونو چم كې

د مينې خيال خود هندارې په پنجره كې بند دى  
دا ستړى وړى كله خوب وړي بنا بستونو چم كې

كوچى خدا به بيا هلبند د بستو كې پورته نشي  
خونسي به رانشي هېڅكله د زخمونو چم كې

سندري گرانې شوې بلبو ته د عشق په ژبه  
مړې ولولې شولې د خوارو ارمانونو چم كې

وړمې خورې كره ننگره هاره د گلونو بناره  
چې په خدا شي نارنج گل د وړلونو چم كې

وځي يياغي خيالونه خامخا يياغي مغزونه  
زلمې به پورته كړي گردونه اتنونو چم كې

ديارپه وچو شونډو هله به خدا خوره شي  
چې ژړا بس كاندي سندرې د سازونو چم كې

## غزل

په مينه مې رقيب لاسه لاسه اور ولگېده  
د بنكلو چم كې غلى غلى شور ولگېده

غم از راته په مينه باندي اور كړ لور اپوري  
په سپينو پرښتو باندي شه تـور ولگېده

باران غوندي نظريې اور پـده زما په لوري  
افسوس چې په جانان مې اثر نـور ولگېده

دا ستاناز و مېزمې په لېمو كې دى ساتلى  
قاتل د مينې راغى زړه مې خـور ولگېده

سور لاس د غماز و نيوه مـرى زما د مينې  
د هر چا گوزار سم زما په كـور ولگېده

اشناد خولي خبرې مې په زړه باندي پتـى دي  
ديار غزل په زړه زما ته كـور ولگېده

2003/8/2 جرمني، كولن ښار



## غزل

شم ماشوم کله سـکروتو او سـپرغو سره لـوبـېـرم  
سین په غاړه سپینو شـگـو، کوتـو سره لـوبـېـرم

دهار سرو غرمو ته ر غرم د سین سپینو شـگـو غـېـر کـې  
هاغه چم گاونډ ماشومو جینکو سره لـوبـېـرم

د سپره ډاک خړو خاورو د اغزو منځ کـې مـې شـپـه شـي  
دې خزان وهلي بـن کـې سـرو غـو تـو سره لـوبـېـرم

د ما بنام توره تیارو نه کـرمه خـپـرې لـمـن ډـکه  
د خپل وړان کلي کوڅو کـې لـه کـوتـو سره لـوبـېـرم

خیال کـې اوړي اوړي هغه ماشوم توب او زلمیتوب مـې  
لار شم هاغې وخت شـېـبو ته اند پـنـنو سره لـوبـېـرم

اوسنی پراو د ژوند خو بیخي هـسـې گـچـې گـول کـرم  
تش باد بـري اسـویـلي مـې لـه سـلـگـو سره لـوبـېـرم

دا تراخه حالات چې یاره کله ستا عقل یاغي کـړي  
لاره ورکه شي لـه مانـه لـېـونـو سره لـوبـېـرم

2005/12/9

جرمني، کولن



## سوله

کچکول د خیر مې دی په غاړه د بل چا وطن کې  
الهي نوره سوله راوړې زما وطن کې

خو مره اوږده شوله په مـونږه دا غمـيزه نـوره  
بچي راوړي د نفاق تـوري بـلا وطن کې

د غم غدی رالکېدلې ده په مـونږه بانـدي  
وشول بي رحمـه تالانـونه زما او ستا وطن کې

نور دا غريب ملک له جگړې نه په امان کړې ربه  
يار شوي واکه خپلې ابی او د دادا وطن کې

1993/6/18

کولن، جرمني



## غزل

قاتلان په غاړه ډکې گردنې وږي  
د اښکاريان زما د غرونو غرخنې وږي

څه تالان مې په ملي شتمني وشو  
دې ريښې رېښې گرېوان نه مې تنې وږي

هدیرونه مې هډوکي ځي پنجاب ته  
د کونړ د غرونو نښتري خو د وې وږي

لېوني لېوان راغلي زموړ غروت ته  
په غاښونو کې د دې وطن هوسې وږي

لېوان کوز شه درباب کوزو پردو ته  
د ښمنان دې ادم خان ه درخانی وږي

د بل چاپه ښاپېست تېر نه وځي ياره  
مېن زړونه ستا د خپل چم لېوني وږي



## غزل

كوم گرېوان به تر لمنې پورې دوه شي  
چې د چاپه سترگو پورې تور کجل شي

لېوني به خپل گرېوان ته، ته ی کړي  
چې وربل يې پاس په ورېخو ول په ول شي

ټول بدرنگه دي مخ خپل کلي ته ستون کړي  
چې بنا بست زموږ د کلي يو په سل شي

د ازې حجري به کله شي ودانې  
پکې غږ د يه قربان او بيا غزل شي

ددې خپلې خاورې مينه راسره ده  
په قسمت که د وطن ناوې مې مل شي

چې د يار په کور چا اوردی لگولی  
دهغه په کور دې هغسې اور بل شي

2001/4/12

جرمني، بون





## غزل

شوندي اڱزو بيا پاهه گلونو ايا بيا  
مالگي غماز پاهه پرهرونو ايا بيا

قاتل د گل و اوروي اورونه  
د غم ضرب نيا بيا پاهه زرونو ايا بيا

افسوس له د پري بيا وسلي له لاسه  
سرونه مور پاهه زنگونو ايا بيا

بيا به له کومه شي هغه ننگيالي  
چي سپيني توري يي پاهه سرونو ايا بيا

ساتي به هغه خپل وطن له غپرو  
چي هتکري يي پاهه لاسونو ايا بيا

موردې پي بوره شي پښتون خونه دي  
له زور د بڼمن سره يي لوزونه ايا بيا

د تورو زېرمو د نيولو پاهه نيت  
زورور هر خاي کي دامونه ايا بيا

بي اسو بلو نور خه کوي شي ياره؟  
د بڼمن دي بيا پاهه کور گامونه ايا بيا

2003/5/22



## غزل

دا ځل درانه گامونه اخلم په کرار ځمه  
خو پښتانه گامونه اخلم خو هونبیار ځمه

دلته دا تپولي لاري گوره هديرې ته تللي  
ځانته به نوي لاره گورم پخپل وار ځمه

په زړو لارو زياتي نه ځم ستنوم گامونه  
د مينې لاره باندې هر کله سرشار ځمه

د پرو لسه ځان سره په بدلو لارو بوتلمه زه  
چې اسوبلو وي پاکه کړې په دار ځمه

په منصورې لاره يار درومي د جانان کلي ته  
که رقيب لاري تپولي بندې کړې په دار ځمه

2004/5/16

جرمني، کولن



## غزل

د مخ بڼا پست دې د زلفانو په تورتو واخيست  
دې توري شپې رانه داسپين سحر يو دم واخيست

په تروپمې کې را ايساريمه رنهاده چيري؟  
پخپل نصيب کې مې ټول عمر د چاغم واخيست

په خليته لارو چې درومي خود به لوبې هغه  
کسم که بيا مې په بدل لاره قدم واخيست

هره ادا به دې د زړه تاخچه کې ساتم اشنا  
که دې په مينه کې قدم راسره سم واخيست

خپلو وروښو دم پر دو په غشو وويشته  
د نفاق او رديار په کلي کې هر چم واخيست  
2005/1/6، کولن، جرمني



## دوعا

ر به توبه مې ده چې هسې گنهگار نشمه  
ز مور امام پسي کافرو اقتداء کړې ده

په سجده پراته شپخان اوس هغه وعظ نکړي  
بيايي سياسي بازار کې چا سره سودا کړې ده

خوشي ټول عمر دې بدل و اعظته ولي ناستوم؟  
خلکه اسلام په نوم ده خومره ناروا کړې ده

هر څوک به لولي اوس زمونږه دنادودو کيسې  
د تباهي وسه په مور باندې هر چا کړې ده

يمه پوه شوی چې هر څه مې پردي کړي رانه  
خپلې پښتو باندې مې دا ځل بسم الله کړې ده

ټينگ پښتانه گامونه اخلم ياره ورو ورو به ځم  
راته په خوب کې خوشال خان بابا دوعا کړې ده

2005/2/28 جرمني، رايين

## غزل

اونبـكـي گـر پـوانـه كـه كـي لـارـي لـارـي خـي  
خـولـي نـه مـي اوـرـدـي اوـرـدـي كو كـارـي خـي

اوـرـدـي لـگـبـد لي پـه نـه صـيب ز مـا  
خـكـه مـي لـه سـتر گـو او بـنـكـي دـارـي خـي

لو لـپـه شـو هـسـي دا گـو گـل ز مـا  
كـو كـي مـي لـه خـولـي نـه لـه نا چـارـي خـي

هـر خـه نـه حـا لـا تـو سـم بـي غـمـه كـم  
چـيغـي مـي هـر خـوا تـه خـوا رـي خـوا رـي خـي

گـر خـي غـمـا زان د يـا رـپـه كـلي كـي!  
سـوي اسـوي لي مـي پـه خـو و وـارـي خـي

راين، 2003/12/20، كلن،



# بلا

داستونی مئی را دک شو لو ژپا را غلی ده  
کاله ته مئی د بل وطن بلا را غلی ده

خپه نشی جانانه ز ما د پره بی و سی ده  
دالویه بد بختی مور ته پخوا را غلی ده

په د پرو د کپی غونډی ناسته د ابلا ده  
په هچا داسی نه ده چې په ما را غلی ده

زما زنگینی توری نه لاوس هم په لپزه ده  
خودا خلی په زور ددی دنیا را غلی ده

ددی بلا قوت او یاره ستا خالی لاسونه  
خو ستا دکور بیتی ورسره صلا را غلی ده

2004/12/31 کولن



## قطعه

وچې نه کړې او بڼکې دې په منځ باندې  
وچ پتري د وچو شونډو او بڼه غواړي

بیا ولاړ ملنګ دی دروازې ته دې  
سترګونه دې مات کچکول کې څه غواړي

2006/1/28

\* \* \*

## څلوریزه

دلته خو هر چا خپله طالع بڼه ازمايلي ده  
پام کړه زوروره! ستا هم شپې ورپکې ګراني دي

دې کنډه وکړې له ډېرو نه ساه وتې ده  
دلته ارادې د يرغلګرو پښېمانې دي

2004/6/5

جرمني، بون

\* \* \*

## شکری

راځئ چي وکړو سندرې زړو کي  
پيدا کړو بڼي بڼي شان خبرې زړو کي

ځان به راو نغاړو د ترخو نه زياتي  
نه ساتو بس دی زوروري زړو کي

د اتفاق او د وروري په تمه  
کينه نور نه ساتو هېچرې زړو کي

د نوي ژوند ساز ته به غوږونيو سو  
چي شي ترخو په ځای شکرې زړو کي

يو ځای به و خانو پوه گډه سره  
چي ارزو گانې موشې غوره زړو کي

ځي چي گېلو او له ناندرو نه وځو  
هيلې پيدا کړو معتبرې زړو کي

وکړو خبرې د منطق په ژبه  
ورک کړو دا ډار و پوره او ليرې زړو کي

ياره يو بل ته سره غاړې وځو  
خبرې يوشې ليرې او برې زړو کي



## غزل

زړه مې نړۍ د پيپل پانه کې سلام دروړي  
څه نوي شور رالگېدلې دی پېغام دروړي

زموږ له پاسه د رڼو ستورو مړۍ غوڅې شوې  
ډېرې شېهېدې شوې ورغوي کې ماښام دروړي

شفق له ستوني نیول شوی ترې سرې وینې څاڅي  
سرې ماښام څاڅکي د وینو گام په گام دروړي

د سپرې دښتې لارویه جل وهلی آشنا  
د کونړ سیند نه پښتنه درته ډک جام دروړي

دا کوزې لارې ټولې بندې دي، پاس لاره څاره  
د کور کوتره په وزر کې حال د بام دروړي

په صراطوړي به، هر څوک یاره گنهارې نغمې  
ډېر گناهونه به د وران جومات امام دروړي

2002/6/4

جرمني، کلن راين

## غزل

وطنه زممانه زه لئه تانه پاتې شوم  
نصیب دې زما ورک شي لئه جانانه پاتې شوم

پردي اسمان دلاندي تورو ورېځو کې مې گوره  
خبر نه يم لئه ځانه چې لئه ځانه پاتې شوم

د وخت د ناکردو نه رانه پاتې کلی کور شو  
اشناسره بې لوزه او بې ایمانه پاتې شوم

ترخو ترخو حالاتو کې خندا لئه مانه هېره  
ټول عمر مې ژړا ده لئه خندا نه پاتې شوم

هر چا دي رسولي قافلې خپلې منزل ته  
دازه لېونې یوازې لئه کاروانه پاتې شوم

کېرې مېچنې مور باندي واعظ لئه لاسه وشوې  
دده په اوتو بوتو لئه جهان په پاتې شوم

اوس ماته یاره پاتې د اسرې ځای چېرې نشو  
خالي خالي لاسونه سرگردانه پاتې شوم

2004/3/11

جرمني، روگنדרف



## تورچم کي

اوبن کي گربوانه باندي رواني شوي شوي  
شيبي ورخي په دي وطن کي گرانسي شوي

خپل او پردي يوبل سره د بنمن شولو  
هيلى نوري ژوند پوري چرانسي شوي

تولي لاپي شاپي سرکي ماتي شوي  
گه په ويشر شهيدې ارواگانې شوي

شرم، غبرت تللي ککرونه دي  
تورچم کي سوالگري مي بيبياني شوي

لاس ترزني کپناوه حالاتويار  
پاني د تاريخي تاني تاني شوي

2002/1/3 کولن، رايي



## غزل

راځئ په گډه د کونړ غرونو ته لاس پورته کړو  
چې له ځنگلوييې د نښترو جنازي لارې

پر دو قاتلو مې په غرونو باندي لوگه کړې  
له هر نښترو زړه نه سړې سړې ترازي لارې

هېڅوک د مې ويلو نښته هديره دی وطن  
هم مې دوران کلي کنډرو دروازي لارې

د تور لينگيو او د وخت وړي چرې له لاسه  
تولي دنيا ته مې څه خوشې اوازي لارې

سترې بيبياني شوي بي ستره په پردو کوڅو کې  
د بي پردی زموږ هرځای کې انگازې لارې

زه به تر مرگه له همدې ناخوالو سرته کموم  
ياره دنيا نه ارمانجن او بي مزي لارې

2005/3/4، جرمني، کولن

## غزل

د رقيبانو پوه زړو بيا ډېر غوسه پرته ده  
په ژوبل زړه کې مې د وران کلي کيسه پرته ده

قاتل د حسن راگد شوی مينې قتل شولي  
د غره هوسې مې هم سوري سوري سينه پرته ده

گرددې په سپين مخ باندي پروت دی وچې شونډې بنکاري  
خدای خبر خيال کې درته کومه تلوسه پرته ده

مونږه د ژوند پوه اوږو وړي تل درانه بارونه  
زموږ نصيب کې بس همدغه سلسله پرته ده

دغو حالاتو ته چې گورم خندانې غوندي شم  
راته د ژوند په هر پرې او کې دسيسه پرته ده

سپېرو بادونو يکه زار لاه غرو هوجرو نه وړي  
هغه لاه بنکليو ډک مالت اوس هديره پرته ده

غوتې د هيلو د ارمان په لمبه، لولپه شوې  
ووايه ته زماني ستاراسره په خه پرته ده

تقدیر زمونږ لاه جهنم د سرو لمبو سره دی  
تل پښتنه خاوره په جنگ کې تکه سره پرته ده

تـــه اوروه دې د ســـکرو توب بارانونه پـــه مـــه مور  
د آزادی مـــی د وطن ســـره وعـــده پرتـــه ده

چـــې دې حېرانـــې ورځ تـــه وگـــورم پـــوکي بـــادوم  
یاره ســـتافکر کـــې همدغـــه وسوســـه پرتـــه ده

2006/2/6

جرمني، کولن



## غزل

ټول عمر رانه هسي په توبو تېر شوی دی  
بي کاره لاس تر زني په فکرو تېر شوی دی

د ژوند په راز خبر نشولو پټي سترگي گرځو  
د پروخت مو په گوندي او تر بگنو تېر شوی دی

بي علمه به يو گام پښتو نه چيري مخکي نشي  
دا څومره بلا وخت دي په جنگو تېر شوی دی

ساعت گري خونه ده له مودو مودو تېر و تسي  
هر دم قدم ستا ټول په غولېدو تېر شوی دی

هر چاشپي ورځي تېري په خوبسي او خوشحالي کړي  
ټول عمر د يار تل په اسو پلو تېر شوی دی

2001/4/20

جرمني، کولن



## خه‌ور

كوخې زمورد بنارد لېونو نه خالي نه دي  
دا غرونه د وطن مې د زمرونه خالي نه دي

شپونكيه گوتې پام كوه شپېلې نه ليرې نكړې  
ډاگوننه تاترې دې درموننه خالي نه دي

تالا والا كخونو كې بهه و خاندي گلوننه  
گوكلي خامخاله اسو پلوننه خالي نه دي

شپې د تگ تگ وروړپكې هروخت كې تودې وي  
هو جري د پښتنو له مېلمنوننه خالي نه دي

روانې قافلې پسې خو ځان رسول غواړي  
دا كړپې گرانې لارې له لوېدوننه خالي نه دي

دا چوپې سندرمارې به بيا ځلي په گدا شي  
وستلې ميدانونه هم زلموننه خالي نه دي

ډوله ته به رادانگې څنور ځوانان د كلي  
جذبې د پښتنو ياره پښتنوننه خالي نه دي

2001/9/24

جرمني، كولن





## غزل

شېرنګد سـپتار غـرډ جانان شـغ د نـبـتـرو غـېـر کـې  
په سردرو کې رالوی شوی يم سندر و غېر کې

خـي راخـي غـوړ تـه انـگـازې مـې لا هـما غـه شـانـتـه  
کله به پورته شي منگ و بغا گودرو غېر کې

خـمـان بـه بـيـا زـلـمـي کـونـر د سـيـنـد پـه غـاړه تـش کـړي  
شوگېر و هلي به ويدي شي زور ورو غېر کې

په شاپو د بنـتـو او درو کې به تپي پورته شي  
سوله به راشي د هوا سپينو کوټو غېر کې

شي درې وړې منگ و ټي به مېکدو په غاړه  
خوانان به وړي خواږه خوب وي سترگورو غېر کې

کم به نصيب وي ياره ستا د تپي وار چې راشي  
چې ارمانونه په خندا کړم در په درو غېر کې

2004/10/19، رابن په غاړه

## غزل

مـا مـې جـونـگـر هـ جوړـولـه رـقـيـبـ وـرـانـه کـړـلـه  
د زړه پـه سـر رـا تـه هـغـه خـونـه وـدـانـه کـړـلـه

د ربا نـدې پـوه يـمـه مـطـر بـه تـال دې بـل شـانې دى  
خـنـگ پـه هـو جـره کـې دې بـدل نـغـمـه رـوانـه کـړـلـه

سـر چـپـه کـوډي د حـالـاتـو جـاد وگـرو وکـړې  
خـومـره خـوړه مـيـنـه يـې بـېلـه مـا او تـانـه کـړـلـه

د غـزل تـوري بـه د تـورو سـترگو تـور کـې سـاتم  
کـه شـاعـري مـې لـه سـايـل او د کـاروانـه کـړـلـه

هـلـه بـه يـا رـه بـنـه شـعـرونـه او غـزلـې لـيکـې  
کـه دې تـپـه بـيـالـه سـنـدرو يـه قـربـانـه کـړـلـه

2003/3/14

جرمني، کلن بنار

# لار

عذابونو زېږوللی یمه شه شپڅه  
ولې ورکه ددې کړه مانه د جنس لار

چې پخوا دې کړې هاغه خبرې نه کړې  
تا کړه څنگه د سوجه اسلامیت لار

کله هم خوداسې نه و چې تا وکړل  
ده معلومه مورته بنه د شریعت لار

د سوجه پرې او بنې سپینو جامو سره  
ستا لپاره وه جومات د شرافت لار

خوشې هره خوا دې وکړل اورونه  
اسلام هېر کړو تا نیولې د قدرت لار

خوارولس دې د بلا په خوله کې ورکړو  
ورته جوړه دې کړه ژوند کې د ذلت لار

په دېوانو یې خپل دین له مری ونیو  
یاره ورکه شه پښتو او د غېرت لار

2002/6/4

جرمني، کولن





کنڊر کنڊر وطن کي مڃي سلگون نه بل ڇه نشته  
مزار ته مڃي د اوبنڪو ڏيوي هر ما بنام را وڙه  
کولن، رايين



## بازان خبرې غواړي

خيالونه مې په زړه کې د جانان خبرې غواړي  
غمونو او دردونو کې خواران خبرې غواړي

بې پلاره ماشومان زمونږد وړان کلي کوڅو کې  
يه خلکه دا به څنگ شي يتيمان خبرې غواړي

دي لارې جوړې کې يتيمانو په مخ او بڼو کې  
د ویر له لاسه دلته لوند گرېوان خبرې غواړي

ړندې شوې هغه مينې حسن گونگې بڼا پېرې شوې  
گذران د مينې گران شو عاشقان خبرې غواړي

رالوتې تور کارغان مې په فضا باندې کاغ کاغ کې  
زما د غرو سرونو کې بازان خبرې غواړي

ځان جوړ که ياره شابه چې نن ستاد تپې وړدی  
غور غور دي تاته هله شاعران خبرې غواړي

2003/7/5 جرمني، راين

## غزل

لپه دې نیولې تل د خان په دوعاگانو ده  
خیر به کله غواړې دغو خواوو پرگنو لره

دا خو زنجیري دي بېخې تمه ترې نه، نه کېږي  
هېڅ ورتگ په کار نه دی میالی صیب لپونو لره

خوشې دي عیبس ربه په دې خاوره بڼې بندلي دي  
هم دې اتفاق نه دی ورکړې پښتنو لره

دې دوخت لوتما رو خانله دنگې مانې جوړې کېږي  
پاتې په خالي میدان پښتون دی ترېکنو لره

اړوې لاسونه بیا غورزي کوی پردي ډول ته  
نه بڼایي بدرنگه گداگانې مېرمنو لره

بې له هغې بدو سترگو یووړه پښتنه ناوې  
مورې لوگی نه کېږي حاجت نشته سپلنو لره

هېڅکله به یار داسې حالاتو سره جوړ نه شي  
گوري دې څه بله چاره خپلو اند پښنو لره

2005/11/13

جرمني



## غزل

خواتنه رانزدې شه چې خپل زړه درکړم  
دې نه زیاتې ووايه نور شه درکړم

ته دې هم د زړه نه راته ووايه  
لوظ به د مينې هم دا زه درکړم

بڼه صفا خبره راته وکړه ته  
هله به جانانه سپينه خوله درکړم

خواتنه مې نژدې کړه خیردی و منه  
مينه کې رازونه به ډېر بڼه درکړم

کله چې دې زړه کې یار ته ځای ورکړو  
راشه بیا به شونډونه خواره درکړم

2003/7/5

جرمني، راین



## غزل

غمونه او دردونه مې خندا ته نه پرېږدي  
بېلتون لارې نيولي ما اشنا ته نه پرېږدي

مدام راته په سر د بديختي کپسه ناسته  
شپې د خوشحالي زمونږه خوا ته نه پرېږدي

اغزنه غونډې لاره مې کاله ته راسستن ده  
تاوشوي د غم شپولرانه مورچاته نه پرېږدي

کافرې شانې گوتې يارانې له مري نيسي  
داميني د خوږو زړونو وفاته نه پرېږدي

د تورو غرو بلاوې راته مخکې مخکې کېږي  
ولس او دا وطن مې ارتقاته نه پرېږدي

شوگيرد توري شپې دې هېڅ سبابا ورپسي نشته  
تيارې دي د وختونو څوک رناته نه پرېږدي

قتلېږي دلته مينه، محبت لويه گناه ده  
څه ياره خداي دې مل شه ما خواته نه پرېږدي

2000/11/18

د افغانستان د کلتوري ودې ټولني په مشاعره کې





## باد راوړم

گل نشومه غوتی وم په دامان ورژېدم  
له خپل وطن نه لیرې په ارمان ورژېدم

دېرولتېدم ودرېدم د سوال په دروازو کې  
د وخت له ناکردو نه په خپګان ورژېدم

پردو کوڅو کې خوشې لارم راغلم سرگردانه  
ریښدی د سوارو وم په بیابان ورژېدم

دې خوار نصیب را بېل کړم د وطن له تاترونه  
پیدا ومه خزان کې په خزان ورژېدم

مېن د خپل وطن په کانیو بوټو خو ارمان چې  
بې وخته بې وطنه بې جانان ورژېدم

یار ولېرې یارانو پام چې دلته یې پرېږدئ  
باد راوړمه له کومه په المان ورژېدم



## غزل

د سيند په غاړه غاړه سپينو شكو په سر تلم  
سوچونو وم اخیستی هېڅ په ځان نه پوهېدم

معلومه راته نه وه چې به چېرته زه روان وم  
په شان د لېوني غونډې به تلمه سرگردان وم

گرداب کې د يادونو چور لېدمه ډوبېدم  
خيال يو وړم له المانه آن د خپل کلي وس تل ته

حېران، حېران مې وکاته د سيمې ټول محل ته  
کسم د کانو بوټو په ديدن نه مړېدم

چې ولگيدې سترگې مې په وړانو کنډرونو  
غړۍ کوزې پر تې وې ده اغو دنگو برجونو

په ياد مې وړوکتوب شو په کوڅو به گرځېدم  
نه هاغه خلک پاتې وو نه هاغه ودان کلی

ای ياره پروت ولوتې لوتې ستا د جانان کلی  
راماتې مې شوې او بڼکې په سلگو وژرېدم

2006/7/15

جرمن، کولن راين



## غزل

ساره اسولي هـروخت زخمي زړونو له راځي  
پردي مرغی زمور د کلي ونو له راځي

چې عقل شي ياغي ژبه په گډو وډو سر شي  
توبې چې خولې ته راشي لاس غوړونو له راځي

سپېرې شوي د افغان د غرونو دنگې دنگې غاړې  
بدرنگه سوداگريې چې وهنو له راځي

گېله راته پرېوتې غورگي غلي غوړ کي وکړه  
تورمخي د پنجاب زما وژنو له راځي

وطن يې زمور لوټ کړو بڼه په غټو ورتنه گورو  
چې عقل به بيا کله دې سرونو له راځي

يو وخت به دا سرسامي ککړي شي دړې وړې  
ماجرې پښتنې به گودرونو له راځي

شي پورته به تپي د يکه زار په سرودرو کې  
سندرې به د يار نوي سازونو له راځي

2002/2/6

جرمني، کولن روگندر ف



## غزل

غلی به یمه خو پوه زړه باندي توپان لرم  
سوری سینه باندي زخمی زخمی ارمان لرم

دیوه بانه اشاره ستاراته خروار بنکاري  
کمی می نشته وایم خانتسه لوی جهان لرم

دا غمازان د محبت می ستا له مینې باسي  
زړه کی جانانه ستا د مینې لوی فرمان لرم

چرته بنکاره راسره پام د سترگو جنگ ونگرې  
په دې چنو او چم گاونډی کی رقیبان لرم

په پښتانه لوظ له ما سره ولاړه اوسه  
په تیت سر نه یمه بلد پښتون ایمان لرم

د زړه تاخچه کی می خو ستا د مینې پت خوندي دی  
وایی یار تا سره زه تینگ عهد و پیمان لرم

1995/3/8

# کيسې

پر پرده نوري بس دی د ارمان کيسې  
بيارته راواخله د جانان کيسې

چاته ددې خپل زړگي حال ووايم  
تېرې شوې په مونه د خپگان کيسې

اوس د خوږې مينې کيسې پاتې دي  
يوازې به کوي خورقيب ان کيسې

لاړه اوس خبه ره د کيسو شوله  
دېرې شوې ترخې اوس د افغان کيسې

دې کيسو کې خوندي کسم دی نشته دی  
راشئ چې نور واورود جهان کيسې

چاهم راته ونکه پره خوږه کيسه  
تولوراته وکړې د خپل خان کيسې

يارته خوراواخله د وطن کيسه  
لگي په ده بنې د کابل جان کيسې

2002/4/8



## پسرلی

په هر چا پسرلی ژوند یې گلونو سره دی  
نصیب دې زما ورک شي لکه غمونو سره دی

تاریخ خو مې غېرت او د مېراني کيسې وايي  
تراوسه مې لا ژوند لکه سربندنو سره دی

په خانیمه پوه شوی نه مې داشوه او نه هاغه  
ازل مې ماتو گوډو و تقو دیرونو سره دی

ورو و راته پخپل کاله کې خان بې واکه بکاري  
وطن او سرمې دواړه لکه گوانبونو سره دی

دې تورو سپینو سرو راباندې خپله خوا کره یخه  
تول وخت مې خنازو او شوگيرونو سره دی

دې حال ته سوچ اخیستی يم خندا ده رانه هېره  
فرياد خکه سینه کې ماتو زرونو سره دی

پسې مې مېکدې په لوري لندې لندې کېږي  
ساقې اوس پردی شوی سرو جامونو سره دی

بیا خلی د جهان په قدرتونو کې از مې نبت شوم  
عظمت د خپلې خاورې مې ننگونو سره دی

خوبنبي ده خوشحالي ده يياره هر خواپسرلی دی  
داژوند یواځې زمونږه لسه ویرونو سره دی

2003/12/2



## یو شعر

زه به اتڼېزه سلیمان د غره راواخلمه  
بیا که تورې بورې په سر ژنګي اتڼ واچوي

2005/6/4



## غزل

دردونه مې په زړه باندې جانان له لاسه دي  
راپېښې كښالې راته خپل ځان له لاسه دي

كافر زما د مينې مړی ونيوه له ستوني  
زخونه مې پراته اوس له هجران له لاسه دي

په مایې دا زما جونگره سمه كندېواله كړه  
دا ټولې لاسوهنې پاکستان له لاسه دي

تاجك دی، كه وزبك، كه هزاره ټول دښمنان شول  
ورانۍ او لمسونې د ايران له لاسه دي

يو بل ته په ماشه تل سنګرونو كې پراته دي  
په مورېدا بدي ورځې خپل افغان له لاسه دي

ترخوچې پكې يار ستاسې د سرو مال نه خلاص شو  
نادودې اوس په مورې باندې جهان له لاسه دي

2002/10/30، جرمني، بون



## خلوريزه

د تـورې بـورې سـرته بـيا ځـلي ډول وڅـېرېوه  
يـاغـي بـادونود ووطن دنـاوي شـال وپـي دى

د بـنـار كوڅـه پـه كوڅـه اورمـه پـردى سـازونه  
چـا د هـو جـرې نـه مـې مـنـگى او سـپـتار تـال وپـي دى



كـلـونـه و شـول چـې رـوان يـمـه پـه وركـولارو  
پـه كـومـه لار شـمه چـې ورشـم د جانـان كـلي تـه

د اـځـل د زانـو پـه كـتار پـسې مـې نـيت كـړى دى  
كـه پـه و زرو كـې مـې يـوسـي يـو ارمان كـلي تـه

راين، جرمني



## بل ملنگ

مطرب راوینس کړی د رباب مـزو کـې ترنـگ پـه کـاردی  
نوی محفل، نوی سینگار او نوی رنگ په کاردی

ما خو پخوا درسره لوز په پښتو کړی دی  
راته خالی گلې دا ستاد بنگر و شرنګ په کاردی

پردي وطن کجیران را لوزي زمـا غـرونـو تـه  
ورته پامیر او یاتور غره کې لوی گړنګ په کاردی

چې غنم وږي بل احمد ته په شمله و تومبي  
بیا خل جرګې د پښتنو ته بل ملنگ په کاردی

بله ملاله به شې پورته میوندي کړیکې ته  
په دښمنانو باندي هغسې غورزنګ په کاردی

د مینې جنګ دی خیردی بېرته که راستون نه شومه  
ستا انتګو ته خود یار د وینې رنگ په کاردی

1992/7/6 جرمني، راین



## سپرلي ته

سپرليه رانـشيـ بيـ وختـه دلـتـه  
کلي بيـ نارونه کنـدوالـيـ ديـ پرتـيـ

نـصـيبـ راوسـتيـ خـومره سـخته دلـتـه  
مـورـتـه لـاـډـپرـيـ کـشـاليـ ديـ پرتـيـ

د بـنـ خـوانـيـ لـاړـيـ نـسـکورـيـ شـولـيـ  
سـرـډـهـ مـديـ سـپـره خـزان لـه لـاسـه

پـيـغـلـيـ غـوتـيـ تـولـيـ سـرتـورـيـ شـولـيـ  
دـديـ بيـ رحـمـه شـان تـوپـان لـه لـاسـه

خـدا پـزده د کليـ مرغـيـ چـرتـه لـاړـيـ؟  
دلـتـه کار غـان د بـل و طـن راغـليـ

پـه غـوړو اوړم خوشـيـ کـاړـيـ بـاړـيـ  
سـرـيـ بلا گـانـيـ لـه د کـن راغـليـ

دلـتـه لـو شـويـ د گلـونـو خـانگـيـ  
د پـيـغـلـيـ سـور سـالـو بـا د و نو وړـيـ

هـر يـوزړـگـيـ د غـم پـه تـال کـيـ زانگـيـ  
د کـونـړيـ اړـه مـديـ غـمـونـو و وړـيـ

## غزل

بسي واره لېـونى غونډې سر لوخې ده راوتـي  
اشناد راتلـوز بـرى ورتـه چا راوړى دى

کنډر کنډر کوڅو کې کنډونو باندي گړځي  
غېبي غړيبي په غوږ شي احوال مارا وړى دى

پام وکړي بياروانه شي د شونډو په سروايي  
رېبار لکه چې حال د جانان بيارا وړى دى

دلاري لاروى پـننه نيـولى شـي ورگـوري  
تاثيريبي د خپل حسن په هر چا راوړى دى

روانه شي په منډه د کوټې بلې ته خپڅي  
چارگل يې غټ په پوزه ناروا راوړى دى

په دې محل کې چا دا دومره بنکلي ده راوړې  
چې ټول کلي يې ياره په غوغا راوړى دى

2004/1/2، کولن، راین

## غزل

ډولچي پاڅېږه، ډول دې ټول کلي کي وگرځوه  
زما دې وران کلي کوڅو ته څوک کافر راغلی

غشي راواخلي په داژنکو باندي يې ووېشي  
پردي بدرنگه سوداگر زمور په غر راغلی

ردي تنابونه راته لاري په شنه کڅ کي باسي  
له پاسه سور اور وروي په شور او شر راغلی

مت مې له دغو سرو دېوانو سره سم دی کله  
نه ږدمه تن ورته نن خیر که مې په سر راغلی

داژدها خولي کي به زهر شم دنيا به گوري  
د تاريخونو زور د بنمن مې بيا په ور راغلی

تش اسويلی مې له خولي خپڅي څه کولی شمه  
ديار په کلي ټول پوهېږي زورور راغلي

2003/8/20

جرمني، روگندرف

## رنځ

څومره نادودې وکړې مور خپلو سرونو سره  
دا خپل سرونه جنگو و هسي له غرونو سره

د تربگنۍ په رنځ پراته یو لا تراوسه پورې  
په جنگ جگړو باندي اخته یو له مرگونو سره

خپله اگاه نه یو خوبل ته هدو غوړ نه نیسو  
قبیلوي سیستم کې بیکېل یو له غمونو سره

یو ورو د بل وینو ته ناست یو عجیبه مخلوق یو  
کله به سیال نه شو په ژوند نورو ملکونو سره

هر څوک روان د ارتقا په لور منزل ته رسي  
د پښتون عمر یاره تېر شول له جنگونو سره

2003/10/20

جرمني، روگندرف



## غزل

په گرېوان مې ځي د اوبنکو کاروانونه  
له زخمي زه نه مې خپري فريادونه

نوم د مينې به په خولې کله وانخلم  
کبرجن اشنا مې مات کړلو لوظونه

زړه کې پاتې مې زخمي زخمي نغمې شوې  
شول په برخه زما ټول عمر غمونه

زما زړه کې مستي نشته جام رانه وړې  
يار تش کړي تل د مينې ډک جامونه

1993/5/2



## سندره

خـمـه چـې وگـورم د جانـان کـلـی  
خـدایـه بـیـا و د ان کـرې هـغـه و ران کـلـی

کـلـه چـې رايـاد هـغـه ياد و نـه شـي  
اوبـنـکـې مـې روانـې شـي سـيـنـد و نه شـي  
د پـردی پـه هـر چـا بانـدي خـپـل گـران کـلـی

کـرې پـکـې مـونـږه چـې خـا پـوړې دې  
اوس خـو هـو د يـرې وړ پـکـې جـوړې دې  
پـاتې شـو هـر چـانـه خـپـل جانـان کـلـی

نـوم يـې و تـه پـوړدې کونـږو نـو کـې  
پـرو تـدی هـلـتـه د نـگـو د نـگـو غـرو نـو کـې  
دا کـلـی د يـي مـحـمـد ا جان کـلـی

خـدایـه بـیـا و د ان کـرې هـغـه و ران کـلـی

2003/7/2

کوروايلر جزيره کې



# اروانباد ډاکټر کبير ستوري

ته!

سودا اخیستی یمه څنگه به شي ستوري شمارم  
خو کبير ستوري پکې نشته له مداره وتی

داد پښتون اسمان انگ پر اته خالي خالي شو  
زمونږه ستوري ديارانو له کتاره وتی

2006/5/12

جرمني، ویسلینگ بنار



## غزل

لپه ران زدي كره زمه او بنه كوته  
گلې ماله چرته خنده رانه راخي

ماد وي پر په چه كم كې اړولي دي  
يوه شپه خونې هم په مانه راخي

شپې ورځې رقيب له لاسه گرانې دي  
رحم خود چا په هېچا نه راخي

وخت د مينې خوندي په ولجه وړي دي  
ياره تېروختونه په تانه راخي

2001/11/18

جرمني، كولن لانگل



## غزل

لاړې پناه مې لسه نظره شولې څه دې وکړل  
گلې چې پاتې لسه گودره شولې څه دې وکړل

لکه برېښنا غونډې لسه دې محله چېرې لاړې  
رانه په کومه مسافره شولې څه دې وکړل

زما تنکې مینه دې ځان سره په سین لاهو کړه  
نامردې گډه بې گودره شولې څه دې وکړل

د بېلتانه د سیند خپو کې به دې گورم چېرې  
کوم سمندر د سر سندرې شولې څه دې وکړل

یار دې کوگی په تمه ناست دې چې به راشې کله  
دومره زړولې چې مروره شولې څه دې وکړل

2002/10/20

کولن راین باغچه



زور د خیرودی بنکاري گوتې لسه ماشې اېسته کړې  
ایله د کلي شندې توت کې څو مرغی کېناستې

زموږ فقیري دوعا گانې هېڅ قبولې نه شوې  
پردې پېرې بیاد خوارانو پوه بلې کېناستې

2002/6/25

جرمني، کولن





دېره موده کېرې ورتنه لپه د زارونې سم  
نکارې پښتنه ده چې له مینې نه انکار کوي

زلفې کرې خورې له قصده تورې شپې بیاراولي  
پوهیمه نادودې د خورې مینې په یار کوي  
جرمني، کلن بنار



## نابلده باد

خیر کرې ډوب شو مه د اوبنکو سمندر کې  
کوم باننه رسا و پښتلی یې ځیگر کې

ورتنه سوچیمه اخیستی دا به څنگ شي  
کبرجن اشنا هېڅ نه راځم نظر کې

د ژوندون په بنو او بڼو نه پوهېږم  
تېر شو عمر مې عېس کنه و کپر کې

زور د حسن دې نادودې په ما و کرې  
له دې کلي نه به کله راپسر کرې

پرې چې وړي مې نابلده باد په کومه  
دلته شپې د تېرېدو نه دي په شر کې

یاره ستاد اسو پلو پروا چې نه کرې  
نور گودر په غاړه مه ځه مازدیگر کې

## غزل

خو لېونې سېپې د خپل وړان کلي کوڅو کې گورم  
کاروان د اوښکو په شلېدلو گڼو کې گورم

په نـصیبونو را پرېوتې له اسمانه تـسه!  
ستوری د بخت مونـن سبا په رالوېدو کې گورم

چې په وهلو، غغلولو مې څو ځل شپږلی و  
د وطن واگې نن د هغه چار اتلو کې گورم

کیسې د ننگ او غېرت لارې په سین لاهو شوي  
رېښې رېښې شمله مې نوره سوځېدو کې گورم

تال بدل شوی دا نغمې راتـه بدلـنـکاري  
دا ساده گان بیا پردي ډول ته نخېدو کې گورم

ماتې شوي سر کې د پښتو او پښتونوالي لاپې  
ژبه مگي هم په گینگړو او مړه کېدو کې گورم

له بې وسې نه به د یار سندرې ژاړې درته  
چې خپل کاله کې ځان ورو ورو بې واکېدو کې گورم

2003/3/12

جرمني، راین



## غزل

د زړه خبره مې په زړه پاتې شوه  
مینه خوږه رانه په خه پاتې شوه

د نیمه وشو پوټې وې وې گرمې پکې  
رانه د کور کلي حجره پاتې شوه

شرنګ د سبتار بغاد سره منګي نه  
په غوږ مې هغه شان نغمه پاتې شوه

د چا د دومه ناره نارواله لاسه!  
رانه په خوله نیمه تپه پاتې شوه

ما وې په غوږ کې به خه وایي راته  
ګونګی شوه یاره پته خوله پاتې شوه

2002/10/24

کولن، راین



# کوچی

خیر کرپر د میندی دنیا ورنه نشی  
مینه کی خوک دی بی جانانسه نشی

مه خه د بنه کلیو په کوخه زرگیه  
چرتسه خو پپه بنه درتسه گرانسه نشی

په گربوانسه به دی خه یی او بنه کی لاری

مینسه عذاب دی گوره تانسه نشی

بس دی چی یار زره په ایلیند کی پر پنی  
کوچی سره مینسه په اسانه نشی

2002/6/19

جرمنی، راین



## د جهان چم کي

واروه د مينځي کډه راشه د جانان چم کي  
پر پرده اسويلي دي د غمونو او ارمان چم کي

هسي هم د غونډو زنو شنه خالونه توي شولو  
چوي تلوسي شوي مري ساه گاني د زندان چم کي

کډي راپه سر شوي له مرگونو او ويرونو نه  
ناست دي په اوږو راته درانه درانه د پوان چم کي

گام په گام يي سري زمورډ خوار کلي چيني کړي  
ژاري راته هر وخت د رنگ کلي يتيمان چم کي

خدا بزده چې به شني کوترې بيا زمورډ په بام راشي  
شور به د چونچو کله پورته شي دي وران چم کي

خي په نابله کنډوونو قافلي ياره  
هر چيري د پره شول افغانان ټول د جهان چم کي

2001/4/12

کولن، کوروايلر، جرمني



## غزل

په درنو سترگو درانه درانه کتل کړي  
جادوگره ييا برېښنا ده رانيول کړي

څه کړې وږې ځوانۍ ورتته اوبه شوي  
تورې سترگې چې راوړوي خوړل کړي

په دې کلي کې اجل نيولي ډېر دي  
په بڼو باندي رسارسا وپشتل کړي

سره منگي سره گودرته مازديگر ځي  
دنگه غاړه ځي دزرکې په شان تلل کړي

سترگو يي وورپه لېونۍ غونډې ښکارېږي  
لاس کړې پورته که خدای يار ورسره مل کړي

2001/10/5

کولن، روښندرف



## د هسپانيې سانسېبا ستن ته!

سانسېبا ستن د ســرو گلونو بــنو بــنــاره  
د ســيلا نــيانو د ســيلونو بــنو بــنــاره  
د تــاترو او د بــحو وــطــنــه  
د جــگــو غــرو او خــنــگــو وــطــنــه

د بــنــو پــېرو د اــتــهــو نــو بــنو بــنــاره  
د ســيلا نــيانو د ســيلونو بــنو بــنــاره  
ســتاد ســاحل د غــارو ســرې بــر بــنــه  
پــه نــرمو شــو شــيگــو کــي پــرتــي بــر بــنــه

د لــمباگــو ســانو ســاحلونو بــنو بــنــاره  
د ســيلا نــيانو د ســيلونو بــنو بــنــاره  
د لــتــه د پــره دې بــنو کــلاگــانې تــاکې  
ســپــينې کــوگــي خــومره ارزانــه تــاکې

بــنــاپــست کــي يــي د جــنتونو بــنو بــنــاره  
د ســيلا نــيانو د ســيلونو بــنو بــنــاره  
يــارد پــامير لــه گــرنگــو راغــلي  
ســتاد بــنــاپــست پــه اور پــدوراغــلي

يــي پــه ر بــنو تــيا د يادگــارونو بــنو بــنــاره  
د ســيلا نــيانو د ســيلونو بــنو بــنــاره

2001/8/4

هسپانيه



لکه خاڅکی عم ر ه سې راوړې پري  
ژوند روان یو س مندر دی چې تېرې پري

چالا ساه په خوښۍ نه وي اخیستلې  
ورد مخکې ورتته رپ کې بېرته کې پري

یاره دغه زموږ لاره ده روان یو  
هر سړی له تورو خاورو لاندې کې پري

2001/9/23

جرمني، د کولن هدیرې ترڅنګ



## غزل

بانه دې رپي بيا څه چل دی ستا په سر اشنا  
نه بنکاري ډېره موده کېږي په گودراشنا

پره رپه زړه گي مې نن سبا خو چوي درپسي  
کړي زما په سينه تا د مينې کراشنا

داسو بلو بادونو يو ووره د پگړۍ چرپه مې  
غشي د مينې مې خوړلي په ځيگراشنا

زما د غرونو په ځنگلونو باندي لوه شوي  
خو سوداگرو رانه لوت کړ لوه رغاشنا

دغه نادودې تېره پوه زړه بې وسه ياره  
پرې چې پردي ملک ته چلېږي ستا نبتراشنا

2003/12/24



## پښتو ده

چې داموږ ولې د خیرمه لېونې یو؟  
خانتسه پام نه کړو د هر چا خنډني یو

خپل کاله کې اتفاق زموږه نشته  
سکني نه شو ټول عمر مېرني یو

چې ساتي ولس نفاق او تربگنو کې  
تل لسه داسې مشرانو سپېلني یو

چرسو بنگو مو حجرو کې ډنډو کار دی  
لایو شاپو کې لسه هر چا مېرني یو

له ژوندون لسه پته رازه خبر نه یو  
تمدن نه یو پوه تېښته غرنې یو

محتسب راتسه دورې پسه لاس ولاړ دی  
یوازې مونه یې مېنډلي دهرني یو

جنگ جگړه او تربگني زمونږ پښتو ده  
دې نړۍ کې همدا موندیو ازیني یو

یو ورور بل ته کنو شاه دغه مو کار دی  
یاره ټول عمر یو بل نه خواشیني یو

2001/5/2

جرمني، کولن

## احساس

د هـنـر د قـلـمـو پـه زور دې  
كله خونـد شـته پـه شـعـرونو او غـزل كـې

عاطفې ته ولې مـرې نـه نـيـول شـوي  
بـې وـسـې رارـسـېدـلې دـه اـزل كـې

د نـفـاق او رـو نـه بـل نـن كـور پـه كـور دې  
د پـسـتون قـافلـه پـاتـې دـه مـنـزل كـې

لا پـه مـخـكـې كـرلـې چـونـه رـاتـه شـته دې  
ار تـقـامـې د ژـونـد نـه رـاځـي ا تـكـل كـې

تـش د خـولـې پـه لـا پـو شـا پـو بـه خـه و شـي  
خـو پـېـدا نـشـي ا حـسـاس د زـړه پـه تـل كـې

يـو تـر بـلـه زـار بـدل چـې و ر كـې نـه و ي  
يـاره خـونـد نـه كـرې خـو بـونـه پـه خـنـگل كـې



## يکه زار

وبه خاندي سپوري شوندي وچ به گربوانونه شي  
ژوند به توله مينه وي، ساندي به سازونه شي

بيابه عاطفي په كده راشي خپلو مېنو ته  
خوبن په په غلبيل سينو كي زړونه په ټوپونو شي

پورته به حجرو كي يکه زار غرد ټپو شي بيا  
شرنگ به د پزيب سره د منگو او سپنارونو شي

غوخي به لانجې شي په دي خوارو پرگنو كي تل  
خپلو كي چې وژني دغه ټول به سره ورونه شي

بوخت به شي لگيا به شي هرڅوك د ارتقا په لور  
داد وطن شاري به د سرو گلونو ټلونو شي

تاو به له ځموانونو نه ځوان په مېخانو كي وي  
نه به وي يارانو كي يار پاتي به يې شعرونه شي

2002/9/5 کولن، راین جرمني





زلموزرشئ بيا ډوله ته غورزې وکړئ  
وخت راغلی بيا مورچل ته د ختو دی

زړه ته د بابه درسره واخلى  
کنه نوم نشان مو اوس په ورکېدو دی

د پامير لکه گړنگونو پي ناري کړئ  
مور همغه پښتانه يو هېردي نشي!

2001/10/18

کولن، جرمني راین  
د کولن په ښار کې د افغانانو او المانیانو  
په گډه مظاهره کې







د گلونو سره غونچه شه چې معطر شه  
چې د ژوند په خوند او رنگ باندې خبر شه

گناهونه دې لسه برې نه خپره  
شپڅه بس دی زیاتې کوز که له منبر شه



یو ځم اردی لگېدلی په دې چم کې  
سوجه برېرو اولی مېکېدې ته

په قدم قدم کې ودرېدې شناختې  
جنازې دي چې چلېدې هدی ته



## بېله

بېله بېله کلې ترانې ووايه  
خوږې د مينې افسانې ووايه

د گل په مات ډنډر او اخله کيسه  
سندرې بې د زماني ووايه

ساقې څنگ لاس تر زني بيا ولاړي؟  
حال دې د ورانې مېخاني ووايه

داد وطن کيسې دې هېرې نشي  
خبرې بې د ويرانې ووايه

د گل په زېره پانه ليکه يارته  
ورته دا تېرې کارنې ووايه



## رنگ بنار

ځنگې دلى دى كوڅو كو كې نه بنه كار پېري  
رنگ شنه بناره مېځانې درپكې نشته

غځې دلي دي كوڅو كو كې ځماريان دي  
ځمان مات دي پېمانې درپكې نشته

د خزان دورو ببادونو كې پناه شوي  
مينې لارې ييارانې درپكې نشته

له كنه رو دې راځې ژي فریادونه  
د بلبلو و ترانې درپكې نشته

ستا په غېږ كې رقيب مينه د ياروسوه  
خون د ژوند او زماني درپكې نشته

1990/3/5



## خواره واره

هره شپه خوشې بد خوبونه ويينم  
بياپه وطن کې مې جنگونه ويينم

ددي بد بختو پرگنځو پوهه برخه  
همدا جگړې او دا مرگونه ويينم

دنيا وړه شوه انسانيانو باندي  
حکمه تېري، تجاوزونه ويينم

ديموکراسۍ او آزادي په نامه  
پکې اسلام ته کلک گوانونه ويينم

چې يې جهاد کې په ضد ورسره  
نن يې هغوی سره لوظونه ويينم

بلې، رشوت يې کړو رواج وطن کې  
هم مېخاني او دک خومونه ويينم

ديارپه چم کې پردی ډول غرېږي  
ورتته خواره واره لاسونه ويينم

2003/10/20

جرمني، کلن ښار



## غزل

شـپـخـه دا خـه کـرـې مـېـکـدې پـه غـاړه  
درنـه بـېـگـاه د لـتـه تـسـپـې پـاتـې دې

سـتـا عـبـادـت او د تـسـپـو تـکـا کـې  
بـنـکـارې درنـې درنـې د وکـې پـاتـې دې

مـسـلـمـانـي دې خـدـا پـر و شـک گـنـمـه  
پـه خـلکـو هـسـې دې اړې پـاتـې دې

دا سـرچـپـه کـانې چـې و شـوې و اـيـه  
پـکـې اوس کـومې مـسـئـلې پـاتـې دې

خـېـر دې پـه کـر و سـجـد و کـې نـشـته  
پـه خـولـه دې خـو تـشـې تـو بـې پـاتـې دې

پـام چـې مـنـبـر تـه زـيـاتـي پـور تـه نـه شـې  
د رتـه عـبـس دا چـو پـې خـولې پـاتـې دې

پـه گـرـانـو لار و د ا شـنـا کـلـي تـه  
يـار تـه مـز لـې بـې ا و بـدې پـاتـې دې

2005/12/9

جرمني، روگندرف



## بې حيا

د فطرت په بڼه کلاگانو  
تورنق بآب دى راخـ وړېږي

د نرگه سو جنـ ازې وړي  
په شهـ تاب دي راخـ وړېږي

له وحشت او مصيبتـه!  
ژبې گونگې شوې په خولو کې

اوبنـکې واوبنـتې خپې شوې  
سوردرى باب شهـ راخـ وړېږي

وړي اورونـه په لمـن کې  
دوزخونـه ورسـه ره دي

دا دنيا تـرې پرې له لـرزه ده  
په ربـ باب دي راخـ وړېږي

د وختونـو په سـنـگر کې  
د ماشـي په گوتـه ناستـه دي

په جملـه مـ سلمانانو  
يو عـذاب دى راخـ وړېږي

دین مې نیسي له مری نه  
دی پخپله دی بې دین نه

بې حیله د زمانې دی  
ډېر بې اب دی راخوړې

کافر دی د وختونو  
یاره خه چې پسې پاڅو

چې مری یې وچه نکړو  
لوی بنامار دی، راخوړې

جرمني کولن، 2002/10/5



## غزل

نادودو مې جانانه تمول محل وسوخواه  
دوخت خو لېونو مې توروربل وسوخواه

گوگل نه مې لخواخې د باروتو پورته کېږي  
هرکور او کلی بناریې په خوخل وسوخواه

نالوتو روگو تو مې تیکری رېښې رېښې کړو  
تا ولید چې ظالم مې د سرگل وسوخواه

په ږیره دې اور پوري شه د سپینو جامو غله  
تا ولې د ازما بنکلی کابل وسوخواه

گرېوان ته مې خه تور او سره لاسونه رااوږده شول  
په مایې دا خپل خان په خه چل ول وسوخواه

د ژوند په کڅ مې یاره سرې سکر وټې راوړېږي  
راغلی وچکالی ده زړه مې جل وسوخواه

1993/2/5 جرمني، کولن







پخپل لاس مود او وطن کنډو کنډواله  
يو تر بله وکړه مور مقابله

تباهي مو خپل غريب وطن ته راوړه  
اوس جران يې مچاته وکړمه گېله

چې هرڅه مودول په سيند باندې لاهو شول  
شوه ديار پکې رېښې رېښې شمله

2003/4/9

جرمني، کولن



## سندره

د عبدالله مقري د يوې سندري په پيروي

تورې گورگوري، شني ممانې د خپل غره راوړه  
ماتسه د کونړ لسه سينده اوبه راوړه

خپل کور او کلي مې ياد پري  
زړه مې نري نري خوي پري  
لپه توتان د توت لسه خانگې راته سره راوړه  
ماتسه د کونړ لسه سينده اوبه راوړه

په مامې خپل وطن د پرگران دی  
پردي وطن راتنه زندان دی  
سابه سوکوک ورسره خپل د تناره راوړه  
ماتسه د کونړ لسه سينده اوبه راوړه

زما د جگړو غرو وطنه  
گران يې خپل يار باندي هرڅه نه  
جانانه راشه قدمونه دي درانه راوړه  
ماتسه د کونړ لسه سينده اوبه راوړه

2002/2/16

جرمني، راين



## د بون پرېکړه

قافلي د اوبنــکو ځــي راځــي چلېـږي  
ماتــه شـوي گـرېوانــه تـه سـپينه لاره

هر گوهگل نه شني لـوڅـې پورته کېږي  
په سپينه کې زړگي چوي لـه انتظـاره

نن جرگه د پيترسبورگ مانې کې کېږي  
پاچا کېږي ظاهر خلک وايي دوباره

دغه دور عجيبه د زمـانې دى  
هر افغان شو خپلې خاورې ته بې اتبـاره

تل په تاسې له بهـره داسې کېږي  
دي وتلې هرڅه ستاسې له اختيـاره

سرنوشت مو په پردي وطن جوړېږي  
افغانان نه لرې دېنه بله چاره

ياره خپلو کې به هېڅکله جوړ نشي  
ستاسې برخه له ازل نه داسې خواره

2001/11/27

بون، پيترسبورگ



## ازمېښت

د خپل وطن په مينه مست شه مېخاني پرېرېده  
مات كړه زاړه لوزونه پتې يارانې پرېرېده

تش په نامه د سپينې خولې قلمگ ته مه كېنه نور  
وكړه پښتو باندي كسم دا بهاني پرېرېده

د خپلې خاورې ارتقا نېشه پيدا كړه سر كې  
زړې وعدي نورې د تېرې زماني پرېرېده

د ساقې ست ته مېخانه كې زياتي ونه درېرې  
د وخت پيکه دا ډكې ډكې پېماني پرېرېده

گړېرې سم په خپله ژبه باندي مه شرمېرې  
د بل په ژبه د پرديو ترانې پرېرېده

هرڅه نه ستا لپاره نن ملي وحدت ضرور دی  
نورې قاتلې تربگنې او افسانې پرېرېده

خامخايې به د سيالي ميدان كې نورو سره  
پښتونه واوړه دا مرض د ځانځاني پرېرېده

هله به وگتې خولگې د قرباني ازمېښت كې  
وايي يار مينه كې زور دود د زماني پرېرېده

## سترگې پتوم

مه راچوه لاس پر پرده په غرونو ځم  
تللی چې جانان په هغو پلونو ځم

هېڅ د اسرې ځای مې پاتې نه دی نور  
ډک زړه لسه غمونو او دردونو ځم

دا و طــــنــــنــــنــــو ورو بلاگــــانــــو دی  
نور لسه دې جنگونو او مرگونو ځم

بل چېرې تکل مې کې کړی دا ځلې  
سوجیمه اخیستی په فکرونو ځم

ځان لسه کوه قافه هم وراړوم  
نېغ پاس د پامیر په گړنگونو ځم

یار ته به مې پتې په غونډ کې ووايې  
سترگې پتوم لسه و حشــتونو ځم

## په وچو شونډو

توره قباده راخوره چرتنه رنه راځي  
دهجر شپه لاره اورده شوله سبانه راځي

لاري سري شوي دي چلپري پري تل سري جنازي  
قتل دي گد کلي کي هچاته خندانه راځي

کلونه لودي پسرليه هـ ورا چي نشي  
خندان په وچو شونډو دلته د سارانه راځي

د خپل ياغي نصيب پوښتنه به د چانه وکرم  
د خوښي شپي جانانه کله په ما او تانه راځي

زما وطن باندي له پاسه سره اورونه اوري  
رحم په دي غريب ولس باندي د چانه راځي

غونچه د گلود شهيد جانان په قبر کډه  
يار دي د عمر مساپر شو کله بيانه راځي

2001/4/20، جرمني، روگندرف

\*\*\*



سـيـلـی لـگـي د و طـنـد نـا و پـ شـا ل و پـي  
پـنـتـانـه ز لـمـي جـگـر پـ نـه و ز گـا ر نـه شـو ل

خـبـر نـه د ی یو و یـ شـتـمـي پـ پـی ر ا ز نـه  
پـه تـکـر د حـوا د ثـو هـو بـنـی ا ر نـه شـو ل

2001/11/24

جرمني اورینګن



چـي جـدا مـي د خـو ر پـ مـي نـي جـا نـا ن شـو  
ز پـه کـي پـا تـي مـي د تـو ل عـمـر خـي گـا ن شـو

سـا ه نـي و لـی ا و س پـر د و کـو خـو کـي گـر حـم  
ر ا تـه بـنـکـا ر ي یـا ر ه ژ و نـد د ي پـه ا ل مـا ن شـو

2001/5/20

جرمني، د کولن بانهوف څنگ ته





## د ارواښاد روھي د لسم تلين په غونډه کې

مورې به د هاغه په یاد د اوښکو ډیوې بلې کې کړو  
تل به د هاغه د اندېښنو په لور قدم اخلو

جوړې به د هاغه چای یادونو ته غزلې کې کړو  
نوم به د "روهي" د ادب ستورو سره سم اخلو

2006/5/13

جرمني، مونشن گلاډېخ





## دلته

دلته نه نوره گرانه گوزاره شـوله  
خمکه هم له قهره راته سره شـوله

بـه جنـت و طـن راتـه دوزخ شـولو  
پـنـگـه د کابـل مـي منـظـره شـوله

لوند گرېوان خنډمه له دې ملکه خم  
ورکه مې هر چا پورې اسره شـوله

ډک شو ملک له نورو بلاگانو نه  
توره لره راغله راخوره شـوله

وچ شـولو فـصلونه وچکـالي راغـله  
بـسکـلی شـين و طـن مـو سـواره شـوله

ډزې دي، مرگونـه دي، لـو خـرې دي  
اوبـسکـې راوړـې فـري فـواره شـوله

خـير غـواره اوس يـاره پـه پـردي و طـن  
لاره معـ شـوقه دي اواره شـوله

1992/2/6

براووايلر، جرمني



## غزل

چې ناخاپه مې د چاپه مخ نظر شو  
دا پښتون زړه مې گوگل کې لراو بر شو

چور به جوړ د چاد حسن په بازار شي  
که روان د اس و پلو مې دال بکر شو

ستاد مینې پاس مور چل ته به در خېژم  
په پرواز که مې د مینې بال و پر شو

زړه به پانې پانې ستا په قدم کېږم  
د راتلو دې که بیا د پخوا ته خبر شو

په سپره دښته د ژوند به بکلا راشي  
ترومې پسي که دا خلې سحر شو

د غاټولو به تلونه شه شي دا گونه  
که کوشير زما د مات زړگي پر هر شو

بیا به جوني د منگو په سر کتار شي  
یاره جوړ که ستاد کلي زوړ گودر شو

2003/2/30



## غزل

زلفی دې خوری که راتنه و خانده  
ما خاوری اپری که راتنه و خانده

سپین مخ سره تور و ربل دانه و انه  
جوړې منظرې که راتنه و خانده

راکاره یو غشی په سینه زما  
زړه خو مې اری که راتنه و خانده

ډول تته دې دومره حاجت نشته دی  
شونډې نری سړی که راتنه و خانده

بیا ولاړه اوسه په گودر باندي  
پتې اشرارې که راتنه و خانده

مړي یار نه سپینې لپچې تاوې کره  
سترگې دې راسړې که راتنه و خانده

2003/3/15



## يادونه

خورمې په وړبل كړه چې رومال شمه  
يا به دې د سپينې زنيې خال شمه

ماپه شونو يادونو زړه ترلې ستا  
خواته مې نژدې كړه چې وصال شمه

نيت مې كړې دا ځلې چنې ته ستا  
غواړمه لــوگي دې د جمـال شمه

ځای راته د زړه په كور كې راكړه ته  
پرېرډه چې دا ستاد مينې سيال شمه

يامې لكه گل وړبل كې وتومبه!  
نښه د سپرلي او نوي كال شمه

هله به دا ټول يادونه ولـيكم  
كله چې شاعر شمه، ليكوال شمه

راين، 2002/5/31



## د وطن ترانه

ګران دی پسه مـوړد خپل د شنو درو وطن  
بنـکلی دی زمـوړد لـوړو غـرو وطن

داد تنگیو ابـالیو ابـدالیانو کـور  
غېـرونه سـاتلی افغانانو کـور  
دی د اریایانو د پلـرو وطن  
بنـکلی دی زمـوړد لـوړو غـرو وطن

دلته چې کم هر جا بر راغلی دی  
بېرته شه شمېر مېدلی دی وتلی دی  
داد اتلانی و مېرني و وطن  
بنـکلی دی زمـوړد لـوړو غـرو وطن

ځي رانه پوهېږم ده دا خپل کلتور  
رابه شي افغان کور ته د بل کلتور  
شي به به چې حيا داد ابـرو وطن  
بنـکلی دی زمـوړد لـوړو غـرو وطن  
تاسې ته معلومې د جگړو کيسې  
دې غريب وطن کې د پردو کيسې  
هر چا نه ساتلی پښتنو وطن  
بنـکلی دی زمـوړد لـوړو غـرو وطن

بیا ځلي انگلیس او امریکار اغله  
یوځای ورسره هم اروپار اغله  
ځي زمـوړد لاسه په ورو ورو وطن  
بنـکلی دی زمـوړد لـوړو غـرو وطن

نېغه چې شمله نوره په سر نه كړي  
لاپي به نور بس دل راو بر نه كړي  
نشي نور ساتلي د پښتو وطن  
بنكلي دي زموږ د لوړو غرو وطن

ملك كي د نفاق اور كرل شوي دي  
هر افغان نور ژوبل ژوبل شوي دي  
شوي ياره وپجاړد پښاپړو وطن  
بنكلي دي زموږ د لوړو غرو وطن  
2005/11/26، جرمني، كلن راين



## غزل

را به شي سپرلی دا سپرې د بستي به گلونه شي  
خنو کي د پېغلو به تومبلي زېر گلونه شي

پورته به ناري د مستو زړکو شي په غرو کي بيا  
هره خوا خوري به بستي ورمي د گلابونو شي

لرې به خوري شي هره خوا به شي رنار ونا  
بيا به په خپو خپو د ټول وطن سيندونه شي

گلي ته هم خنډ وهه گردونه توروزلفونه  
پرېرډه چې کاکل دي په سپين مخ بيا ولونه ولونه شي

توري به گورگوري شي ممانې به راورسي  
شنه اسمان دلاندي به د زانو وکتارونه شي

شپون به په شپې باندې هم خپلي گوتې ټينگي کړي  
ورکه به چوپتيا شي هرې خوا ته به سازونه شي

ژنکي به ډوله ته له ميدان نه دورې پورته کړي  
ياره بڼه به گرم د يارانو مجلسونه شي

2003/4/16

جرمني، کولن



## پاریس کی

خومره پیه پاریس کی بنی کلاگانی دی  
بنی کلی محلوننه خنهداگانی دی

هره خواچی گوری بناپستونه دی  
عطرو خوشبوچی پکی روانی دی

دی خو پیه رنبتیاد بنی اپرو وطن  
پغل وکتاروننه لکه زانی دی

ژوندی پیه پاریس کی توله مینه ده  
خینی زروننه دلته پانی پانی دی

گرخی بی سوری لپونی خوانان  
دپرو گربوانوننه تانی تانی دی

شینی کرونه دی هرې خوا تا کونه دی  
سرو "واینو" چینی ورکی روانی دی

لوپشانی کلتور لری همدا خلک  
ناسته پاسته یی خومره پیه شانی دی

ته به وایی چی بنی کلی توله "لپون" کی دی  
دی بنی ارکی د مینی سوده اگانی دی



یو بل ته د سرو شونډو سستونه دي  
سپینې خو لگی بنې پکې ارزانه دي

وختم پاریس کې د "هیفل" په سر  
ټول بنار کې خه بنکلې رهاګانې دي

نوی موډ فېشن کې ګوري هر سړی  
یاره یارنې خومره اسانې دي

2000/6/15

پاریس، فرانسه



## د اختر سندره

گرم پټه حجرو کې مجل سونه وو  
بنکلي مود کلي اخترونه وو

راشه درشه بنه وه ما او تا کره  
زه به درتلم تا کره، ته به ما کره  
ډک به د زلمونو نه وس تلونه وو  
بنکلي مود کلي اخترونه وو

مينه وه يو بل نه څارېدلو به  
هر اختر حاشر کې ټولېدلو به  
جونه، هلکان به وو ټالونه وو  
بنکلي مود کلي اخترونه وو

چا سره ددې حالت سوده نه وه  
دغسې نه اودې ناروانه وه  
ټول افغانان يو بل سره وروڼه وو  
بنکلي مود کلي اخترونه وو

ډکې بڼې دېرې حجرې د کلي وې  
لارې شنو فصولو کې هر خوا تللې وې  
يو بل ته د هر چا بڼه نیتونه وو  
بنکلي مود کلي اخترونه وو

خلک به وو پند د جومات غاړو کې  
خوښ وو ټول په هغو شاړو باړو کې  
هغه ساده ژوند کې خه خوندونه وو  
بنسکلي مود کلي اخترونه وو

خدا پرې هغه وخت کې څو مړه مینه وه  
ټولو په یو بول باندي لورینه وه  
بنه ټینګه پښتو وه، کلک لوظونه وو  
بنسکلي مود کلي اخترونه وو

هر کلي کې ولې د حاشرو ورځې  
وې به په زړه پورې د اخترو ورځې  
بو غظ نه بنه پاک سینو کې زړونه وو  
بنسکلي مود کلي اخترونه وو

پاک اسلام او بنه مسلمانې به وه  
دېره غریبې خو ارزانې به وه  
هرڅه پرېمانه ټیټې نرځونه وو  
بنسکلي مود کلي اخترونه وو

هر ملا امام خپل امامت کاوه  
خلکو ته یې وعظ نصیحت کاوه  
نه د اتجاواو سیاسیتونه وو  
بنسکلي مود کلي اخترونه وو

اوس هم بدمدل رانه د ستور شولو  
پاتې کور او کلی هم کلتور شولو  
څو مړه بنه زمونږه رواجونه وو  
بنسکلي مود کلي اخترونه وو

یاره زړه دې وړان دی وټه په پورپسی  
خامخا ورځی به ته ضرورپسی  
ګران دربان دی هغه خپ کورونه وو  
بنکلی مود کلی اخترونه وو



## غزل

پام کوئ زړه کله ونه تپي بدرنگو پسی  
ملګرو لار نه شی هېڅکله په بدرنگو پسی

د بی از مېښتو سره ګډ په لاره مه ځی چېرې  
زړونه ونه بلی د چاپه شرنگ او پرنگو پسی

پردي وطن په بنکلاګانو باندي سود نه کېرې  
زړګی مې وړان دی د وطن غرونو ګرنگو پسی

پیکه بنا بست پورې زړه مه تپي بلا پسی که  
دیار زړه تللی د خپل کلي رنګو دنگو پسی

2003/11/2

جرمني، کلن روګنډرف



## بېنوا

څه وايي جانانه چې له چانه څم  
بس دی نور ددې کلي نه گرانه څم

اور يې راته مينه باندي پوري کړو  
اوبنکې توپومه له خپگانه څم

تمه نوره دلته د ژوند نشته دی  
وينې د زړه خورمه له ارمانه څم

لار شمه پمه کومه نه پوهېرمه  
ياره بېنوا له کابل جانانه څم

1990/7/29



## دوست ته

دېره موده کېرې حال دې نه راځي  
بنکاري چې لکه مانه خورېدلې يې

سترگه مې رپېرې رب دې خیرکاندي  
چېرته کوم عذاب کې کړېدلې يې

مانه بېله گېله لهرې پوهېرېمه  
حق دې دی په ماکه قهرېدلې يې

ستونزې لرم زه هم په پردې وطن  
ته به هم لکه دې پروژېدلې يې

وي به راشه درشه ستاله چاسره  
اوس به په دوستي به پوهېدلې يې

بناد اوسې، آباد اوسې پردېس اشنا  
تل ديار په زړه راوړېدلې يې

2002/8/6، جرمني، روگندرف

## غزل

ماته بڼا بڼست کې لکه ستوری د اسمان بڼکاری  
په ټولو بڼکلیو کې مې بڼکلی خپل جانان بڼکاری

لکه شبنم په سپین سحر د گل په پانو کې پروت  
لېم و کې سړې سترگې کسم دُرو مرجان بڼکاری

د بل د دنگو ونگو بڼکلو ماڼیو مال له خه خیر  
نړۍ کې بڼه راته دا خپل افغانستان بڼکاری

بېرته شوم پاتې د ژوندون د قافلې نه خلکه  
ځکه مې تل په اوښکو لوند څېرې گرېوان بڼکاری

د خټو خپل کلي ته ځمه که پرې سوله راغله  
یاره پردي وطن کې ژوند راته زندان بڼکاری

،2002/10/28

د کولن جگې کلیسا ترڅنگ



## غزل

د شمال لسه لوري باده لاري تپرشوي  
اوس رالوتی د بحرونو لوی توپان دی

تور کارغان هم برس اتونو سره لاپل  
نظر مور ته بدل شوی د جهان دی

د بخت ستوری راتوی شوی دی زمونږه  
قهر بدي يواځې مور باندي اسمان دی

شېخ هم نورد مېکدي اجاره دار شو  
د جامونو تشول يې ډېر ارمان دی

هغه تشې وعدي لاري تپرشوي  
پې تپروتي د مودو مودو افغان دی

مينه مه کوي گناه ده واعظ وايي  
راني ولي يې دا وعظ راته وران دی

ياره هغه سره کافري يې نن دوستان دي  
چې وران کړي يې زمونږ افغانستان دی

1995/11/3

جرمني، کولن





## سلگی

مه کفن خپري نکري غور کپده گپلو ته زما  
سياه راپکي ده خطا نشئ اسويلو ته زما

خواته راوراندي شه وخت کم دی چي شه وایم درته  
د پښتونوالي سبق ووايه نسلو ته زما

نشومه سيال زه په نري کي د خپل سياله سره  
شرم دی ټول جهان چيران دی کرو وپو ته زما

د لیلی دښته باندي کرد گلوشوی پام کړه  
خيال کړه قاتل د گلو پري نردي غونچو ته زما

رښتيا پښتون شه دا خپل سر لږگر بوانه ته تیت کړه  
خان دي بڼه وپېژنه زير شه دي ترخو ته زما

پري چي زمور په شنو ځنگلونو کي بازان الوزي  
پردي کارغان به زياتي نه پرېردي، دي غرو ته زما

نوري خبري راسره دي خو سلگی مي راغلي  
د يارد مرگ پېغام اوس يوسه پرگنو ته زما

2003/7/20

د کولن د هديرې ترڅنگ



زه به دوعا کوم جانانه چې ته روغ پاتې شې  
د نیکلو چم نه عزرا ییل په گوتو ساه وباسي

د چا خپېرې د مغرور مخ هسې شین واپاره  
توله نړۍ ورته د بنمنه زور له ما وباسي

2001/10/18

جرمني، کولن



د شهید ووطن په چنغو بېگه وین شوم  
ویلي بیارانه تاوشوی تور بناماردی

ډک له زهرو توغندی راباندې اوري  
یووی شتمې پېرې داسې استعمار دی

2001/10/25

جرمني، روگندر ف د شپې درې بجې



## غزل

د تورو شپو په تورتمونو کې زخمنه شمارم  
خزان وهلي بېنې کې گرځمه گلونه شمارم

د ژوندانه شېبې مې شمارم د وصال په تمه  
د خپل زخمي وطن تپونه او فريادونه شمارم

نسل دېزدی راگله شوی دلته شپې نه کېږي  
وتې ساه گانې دي هر چانه تش مرگونه شمارم

بنکاري مرغان مې د وطن په عربانو خرڅ شول  
غرونه، ځنگلونه ځوانيمرگ شول نېسترونه شمارم

د سرو منگيو په کوډرو مې نظر پرېوتو  
په راکتونو ولکېدلی گودرونه شمارم

زور د گيدو دی نن ياره د زمرو وطن کې  
پرې چې د خوارو غرخنيو وړبلونه شمارم

2000/3/5، جرمني کولن

## غزل

جانانه وکړه راته بڼه سپینه صفا خبره  
نه به منې مینه کې پام کوه د چا خبره

د حسن زور دې زړه خوب بل ته ورکولی نشم  
پرېرېده چې کلي کې شي پاتې زما او ستا خبره

دلېمو غوشي هموزاره کله زمال لوري ته  
راته کوه گرانه په مینه او خندا خبره

پام چې پرزود سپینې خولې دې په یار کمه نکړې  
مدام کوه ورتته په غوړ کې د وفا خبره

،2001/6/27

هالنډ، فیننډال



## غزل

زه پـه گـر پـوان د لـبونـو مـپـن يـم  
لـكـه بـلـبلـ پـه پـسـر لـو مـپـن يـم

گـل بـه شـم و مـي تـو مـبـه خـنـو كـي سـتا  
د تـو رـو خـنـو پـه قـو د و مـپـن يـم

تـال را كـر هـ زلفـو كـي مـي و خـنـگـوه  
ز هـ د يـ د زلفـو پـه تـال و مـپـن يـم

سـو دا ا خـي سـتي يـم هـ خـنـگـه بـه شـي  
د مـرا و سـتر گـو پـه كـتـو مـپـن يـم

پـر زو د سـپـينـي خـو لـي د يـ كـمـه نـكـر يـ  
يـاره دا سـتا پـه شـو نـد و سـر و مـپـن يـم

،2001/6/27

هالنډ ، فينډال



مینه بن کلو سره تل کوه ثواب دی  
واعظ و ایی پیام کره مه چپ لوی عذاب دی

یه د مینه محبت نه چور منکره!  
خه په دروغو دی اغوستی سپین نقاب دی

خپلو مرو کرو، پردو تپرېستوله خیرمه  
په دی سیمه نن راغلی سور سېلاب دی

هر چا خپله وسه وکړله په مونه  
یاره مور ته دا جهان ټول په رباب دی

2004/2/5

کلن، روگندرف



## غزل

حالات خراب شولو جانانه وایه خنگه به شي؟  
د زړه دنيا شوه زموږ وړانه وایه خنگه به شي؟

لارې نيوولي غم ازانو راشه درشه نشته  
اوس نو پوښتنه وکړو چانه وایه خنگه به شي؟

شېخ د جنت په تمه ناست دی هلو سوچ نه کوي  
په موږ يې مينه کړله وړانه وایه خنگه به شي؟

لو د سرو نو دی گله شوی چې به نور خه کېږي؟  
کله به شي په موږ اسانه وایه خنگه به شي

دې پښتانه غرور له لاسه هر خه کېږي په موږ  
سخته په موږ ده له هر چانه وایه خنگه به شي؟

چوپه خوله اوسه په المان کې ياره لاپې مه کړه  
تللی وطن اوس ما او تانه وایه خنگه به شي؟

2003/7/2، جرمني، کلن

## سندره

تپر راتسه لسه خانه دی جانان زما  
گران راتسه هر چانه دی جانان زما

دومره خپل بنا پست ناز و ادا سره  
هسه مهربانه دی جانان زما

مانسه یسه زړه گسی لاپخه و او پری دی  
بنکلی خوبه بی شانسه دی جانان زما

لوظ یسه د مینه یسه یسه ساره کپری دی  
خومره خرامانه دی جانان زما

2003/3/6

جرمني، راین





## انگلیس او امریکا ته

احساس د پښتونوالي مې په شورو راغلی دی  
یوه خلکه زور د بنمن مې بیا په کور راغلی دی

پښتون د توري شرنګ نه لاتراوسه په لږزه دی  
خو دا ځلې د ټول جهان په زور راغلی دی

زما په کنډواله وطن بمونه راوړېږي  
د ټولې د نیا زړه کې راته تورو راغلی دی

رښتیا وایمه یاره مونږه خپله ملامت یو  
د خپل لاسه دې وطن ته اور راغلی دی

2001/10/7

په هغه ورځ، چې امریکا په  
افغانستان بمونه اوړول



## اسمعیل یون ته

اسمعیل یون چې کله المان ته راغلی و

ته په پخه خیر راغلی چې قـدردان اشـنا  
یو څو گپل و ته غوږ نیوی شې که نه؟  
تل دې ژوندی یې راته گـران اشـنا  
د وران وطن کیسې کوی شې که نه؟

ستا د سـوري گوگل پـه شـانې زه هم  
د زړه په سـربانـدې دا غونـه لـرم  
زه هم د خپل وطن په غم اخته يم  
کپم په فریاد ژور زخمونه لـرم  
یې رنځې دلی پرېشان اشـنا  
زما په درد څه پوهېدی شې که نه؟

هر څه په پردی دی دا چې وینې دلتـه  
سود پرې زمـوږد زړونـو کله کپـري  
دا ارتقا د بـدل د مـتـو زور دی  
دغه کارونه په پـه فـکرونـو کپـري  
موږ یو پـه ځـان پـوري چېـران اشـنا  
څو اسـویلي درـسـره وړی شې که نه؟

ژړا مرگوننه به ليدلي وي تـــــــا  
هم به دې نښې بـــــــلا سلگۍ راوړي  
دا کوم نـــــــصیب يـــــــې راوســـــــتلی دلتـــــــه  
گيلـــــــې دې نښـــــــې دلـــــــی دلـــــــی راوړي  
پـــــــښتون کـــــــاروان پـــــــسې روان اـــــــشنا  
کله منزل ته رسېدې شې که نه؟

منـــــــې چې دې د نښـــــــا پـــــــرو و و طـــــــن کـــــــې  
د مـــــــاتو هيلـــــــو پـــــــه بـــــــستر پراتـــــــه يـــــــو  
د غـــــــه جنـــــــت نـــــــو و و جـــــــور کـــــــې خـــــــانتـــــــه  
مـــــــونږه ســـــــوالگړد بـــــــل پـــــــه در پراتـــــــه يـــــــو  
نـــــــشته حاجـــــــت د زـــــــيات بـــــــيان اـــــــشنا  
پـــــــه هر خـــــــه دلتـــــــه پوهېدې شې که نه؟

هغه و اعـــــــظ خـــــــو ســـــــور کـــــــا فـــــــرو خـــــــوت  
هغه جهـــــــاد هغه اســـــــلام خـــــــه شو؟  
پـــــــه تـــــــش و عـــــــدو يـــــــې تـــــــېر اـــــــبـــــــستلی و لـــــــس  
د دوی جهـــــــاد هغه مـــــــرام خـــــــه شو؟  
خـــــــوړي قـــــــسمونه پـــــــه قـــــــرآن اـــــــشنا  
دا حقیقت خـــــــو او رېـــــــدی شې که نه؟

ســـــــتاد تـــــــاريخ افتخـــــــاراتو خـــــــلی!  
د چـــــــاپه لـــــــمسه خـــــــو چـــــــرپـــــــانو مـــــــات کـــــــړل  
خـــــــومره تـــــــالان چـــــــا و لـــــــونه و شـــــــول  
کـــــــلبي نښـــــــارونه او رېکـــــــيـــــــانو مـــــــات کـــــــړل  
مـــــــونږ ته دې تـــــــول جهـــــــان حېـــــــران اـــــــشنا  
دا مـــــــونږ ســـــــپېره راغونـــــــډوی شې که نه؟

ستا وچو شونڊو رات ه غورڊ کي وويل  
بيا کوم جا بر زم پاهه کور راغلي؟  
ده بي وسبي مبي خه کوي نشمه  
زور استعمار مبي بيا پاهه کور راغلي  
اوس بهه کور و خه اسمعيل جان آشنا  
يار سره ته پاتي کيدي شي که نه؟

2002/12/10

جرمني، کولن



## غزل

غلي به يم ه خو په زره باندي توپان لرم  
سوري سینه باندي زخمی شانی ارمان لرم

د يوه بانه اشاره ستا رات ه خروار بنکاري  
کمی مبي نشته وایم خانت ه لوی جهان لرم

دا غمازان د محبت مبي ستا له میني باسي  
خیردی په زره خو ستا د میني لوی فرمان لرم

دي پښتانه سر نه مبي خو خلی شمله لوېدلې  
يو قدم مخکي نشم تلای د پرر قیبان لرم

کله دي شوي د زور کلي پښتانه وایي دا  
په تیت سر نه يم ه بلد پښتون ایمان لرم

د زره تاخچه کي مبي خو ستا د میني پت خوندي دی  
تا سره ياره خومره تینگ عهد و پیمان لرم

2002/6/2، کولن، روگندرف

## غزل

نېغه راروانه زوروره ده  
سترگوده اخيستې لسه نظره ده

راغله زمورچم ته کومه زانده ده  
چرته سه سه بېله لره بېره ده

هغه ده زاره چنار کي کيناسه ته  
بنکاري راته غومبر کي کوتره ده

دلته مرغغان ډېره موده نه راځي  
پاتې داد وخت بنکاري لسه شوره ده

ماته بنه پېري دکوه قاف بنکاري  
ياد پيامير زرکسه سترگوره ده

لوپه ده ډي نکه پري ياره پام کوه  
ډېر گمان مې کېږي چې کوه گره ده

2003/6/3

## غزل

خولسه مـاتـېـرې پـه رنـبـتـيـا رنـبـتـيـا وـيـلـو  
چـې دـا کـېـرې دـلـتـه نـه دـي د وـيـلـو!

پـه تـو پـکـو و هـر خـه کـې رې مـنـطـق نـشـتـه  
دـا وگـرې دـي ا خـتـه پـه قـتـلـو لـو

د افغـان زړه عـاطـفـې نـه خـالـي شـو ی  
سـتـرې نـشـو د خـپـل و رور پـه بـنـخـولو

چـې د چـا پـه قـام کـې مـشـر پـاتـې نـشـي  
وې بـه يـا رـه د هـر چـا د غـر بـولـو

2002/2/20

جرمني، کوروايلر



## غزل

دښتې شوې بـوري هغه تـوري شان کـېردي نـشته  
مينه مې پاتې شوه په دښتو کې کوچي نـشته

تولـه صـحرا د هـبتي انـگازو ډـکه شـوله  
رمې شـپنو سـره پـناه شـولي شـپلي نـشته

د ارمـانو غو غـاگـه د وـير پـه کـلي  
وخت کـر و تـباه دې زـمان پـه شـان چـلي نـشته

زانهـو غـري دي او بـدي کـري خـدا بـزده چـري لـري  
د غـرو لـمنو کـي اوس زـرکـي او سـيـسي نـشته

لور د هر چا په لاس کې وينم ځي د گل و لوتـه  
غرونو کې هم هغه نـبـتري او خـبري نـشته

ډکه وياله به کلي منع کې شـنو فـصلونو تـه تـله  
چې بـنـکته پورته پکې تـله هـغه هـيلي نـشته

،2001/3/8

د راين په غاړه، خپله باغچه کې

## غزل

جانانه ستاد وړان کلي کوشو ته يېم راغلی  
راوادي پوه سترگې خو گېلو ته يېم راغلی

ربابه ستا په ډډ کې بيا سور اوږدی لگېدلی  
د ږنگې حجرې څنگ له شو تپو ته يېم راغلی

بنکاري مې د کاله کو ترې غومبر غلي کړي  
گوگل مې لمبه کېږي اسو پلو ته يېم راغلی

ساقی دا ځلې خیردی ماد خوم په خوا کې پرېږده  
يو گوټ باندي شه کېږي سم غوپو ته يېم راغلی

ما بې له هغه ځان، له خپلې مينې لوږی کړی  
دا مينه پښتنه ده زه پښتنو ته يېم راغلی

د سرو شونډو په ياد مې خولگی وچه وچه کېږي  
طواف کړمه له شمعي سرو لمبو ته يېم راغلی

راتول د اوښکو څاڅکي کړه ډنډونه په لېمو کې  
ديارد مې او اوښکو څخېدو ته يېم راغلی

2002/5/9

جرمني، کولن





## تورچم کي

اونبکي گربوانه باندي رواني شوي شوي  
شيپي ورخي په دي وطن کي گرانې شوي

خپل او پردي يوبل سره دښمن شولو  
هيلي په دي ژوند پوري چرانې شوي

تولي لاپي شاپي سرکي ماتي شوي  
گد په ويشر شهيدې ارواگاني شوي

نگ او غبرت تللي ککرونه دي  
تورچم کي سواکري مې بيبياني شوي

لاس ترزني کپناه او حالاتويار  
پاني د تاريخي تاني تاني شوي

،2002/1/3

کولن راين



## غزل

وگنځه خپه ل زړه دې زم زړه سره سره  
څه وکړم دې څيږي څرې څرې بوانه سره

څو پورې به داسې لېونې گڼم  
دا به څنگه به شي چې شو مله سره

غښتي مې پې زړه رسا خو پلي دي  
مېریمه قرانگه ويو کاتمه سره

چېرته مې له ځانه پام کړه بېل نکړې  
تل به دواړه کړو د زړه خواله سره

غورکې دي داردا خبهره ونیسه  
کله زړه به نه کړې بېلتانه سره

1382/2/4

راين، جرمني



## غزل

ستوري به څه کړو چې په سر زموږ آسمان نشته  
زړونه لرو مينه کولی شو جانان نشته

د ښو غشو دې سینه سوری سوری کړه راته  
په زړگي سخت آشنا په ما باندې خپگان نشته

مینه ته کله غمازان مونږه پرېږدي کلي کې  
کوڅې دي شاپېرې پکې هغسې یاران نشته

هم پښتنې بیبیاڼې چرغو اوږې پر دو کوڅو کې  
پخپل وطن یې چرته کور کلی ودان نشته

هر چاپه مونږه باندې ښه دا خپله خوا یخه کړه  
درقیبانونو زړو کې پاتې اوس ارمان نشته

د بې وسې سویلي یاره ستاله خولې نه خپږي  
دومره رتلی چېرې خدا پروستا پشان نشته

2002/11/6، د کور وایلر جزیرې

## داغونه

چې په زړه مې راوړې زېرې خو د به ژاړم  
د وطن د گوگل سره سره پر هرونه

د کونړ د غرونو نېټرې راتنه ژاړي  
خپل پلر د وپسې راخيستي دي تېرونه

د افغان ټولنه ملي شتمني لوت شوه  
د پاریس په بازار خرڅ شولو لعلونه

ځي مرغانو ځالي بل وطن ته یوسئ  
مور په نورو دي پلورلي ځنگلونه

ژوند مې کلک رانیول شوی له مری نه  
رااوږده شول د هر چا ورتنه لاسونه

نازل شوې مې په کور لوییه بلاده  
له پخوانه یې چیچل راتنه غاښونه

اوس نو سر له غره سره نشم جنگولی  
د یار پاتې شول په زړه سوي داغونه

2001/8/17

کولن، جرمني



## پښتانه

که ټول یو شی پښتنو بڼه به درانه شی  
په پښتو وکړی کسم چې پښتانه شی

د مودو قبیلو یو لاندې کړی غوڅی  
د پردو لارو نه بس دی راستانه شی

لیک او لوست پخپله ژبه باندي وکړی  
په پردی ژبه توتی غوندي رانه شی

علم و فن باندي به خلاص شی جهالت نه  
زیاتې شرم دی چې وروسته له چانه شی

یار کړی تاسو ته منت پښتنو ورونو  
وکړی خان سره لږ سوچ بهی چانه شی

2005/6/2

جرمني، کولن

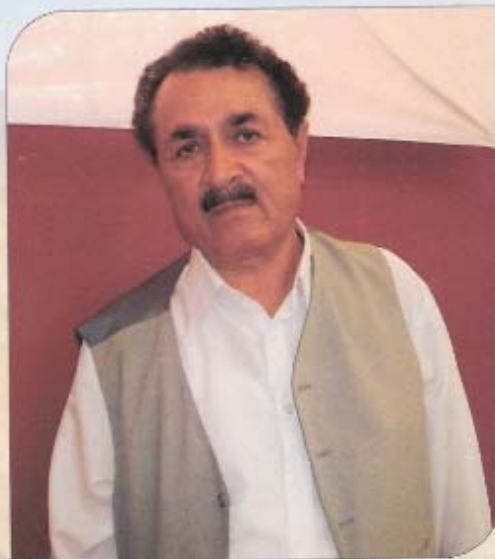


## د محمد ا جان يار چاپ شوي اثار

---

---

- |                        |                    |    |
|------------------------|--------------------|----|
| شعري ټولگه             | کوکارې             | 1. |
| د لنډو کيسو مجموعه     | سره ډولۍ           | 2. |
| تحقيقي او تاريخي اثر   | د کونړ تاريخي      | 3. |
| شعري ټولگه             | وير                | 4. |
| د لنډو کيسو ټولگه      | ترلې کڅوړه         | 5. |
| ناول (سترگو ليدلی حال) | د ليلی دښته        | 6. |
| ناول                   | خانگه              | 7. |
| ناول                   | هوسۍ               | 8. |
| شعري ټولگه. همدا اثر   | يه قربان           | 9. |
| چاپ ته چمتو اثار       |                    |    |
| ناول                   | 10. گلاب او پربښته |    |
| سفر ونه                | 11. سفر نامه       |    |
| ناول                   | 12. کلونه تالانونه |    |



محمددا جان يار د عبدالله جان زوی، د کونړ ولايت د وټه پور په کلي کې په ۱۳۲۸هـ ش کال کې زېږېدلی دی. په خټه د ماموندو ميرجانخېل پښتون دی. لومړنۍ او منځنۍ زده کړه يې په کونړ کې او لوړې زده کړې يې د کابل پوهنتون د تاريخ او فلسفې په پوهنځي کې کړي دي. لس کاله يې په بېلابېلو ولايتونو کې د هېواد د زامنو پر ښوونه او روزنه تېر کړي دي. د ماموريت دولس کلنه دوره يې په کابل پوهنتون، فواید عامې او قبایلو وزارت کې تېره کړې ده. په ماموريت کې دويمې رتبې ته رسېدلی و، چې ماموريت يې پرېښود او المان ته يې سياسي پناه راوړه. له زلميتوبه يې په شعر ويلو لاس پورې کړی دی او د شعر سره سره يې په نثر، لنډې کيسې او ناول ليکلو هم خپل ازمېښت کړی دی.

**Get more e-books from [www.ketabton.com](http://www.ketabton.com)  
Ketabton.com: The Digital Library**